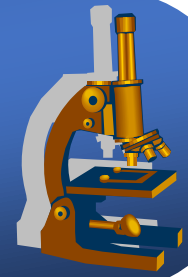
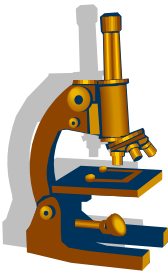

Praktikum speciální patologie

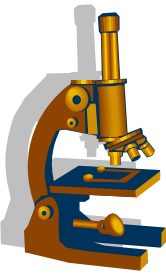
PATOLOGIE MOČOVÉHO ÚSTROJÍ

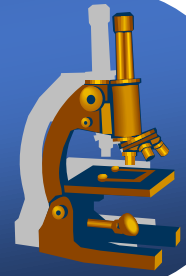
PATOLOGIE LEDVIN

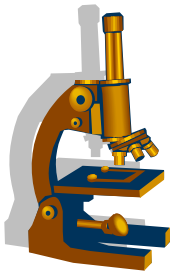
PATOLOGIE MOČOVÝCH CEST

Patologie ledvin

Vývojové poruchy ledvin

- **Podkovovitá ledvina (ren arcuatus)**

- obě ledviny jsou srostlé svými dolními póly

- **Cysty a cystóza** 2 hlavní formy :

- **Infantilní cystóza ledviny (mikrocystóza)**

AR choroba, **smrt brzy po narození**, **ledviny** jsou **zcela nahrazeny mnohotnými cystami** až o průměru 2mm

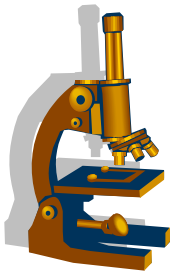
- **Adultní cystóza (makrocystóza)**

časté AD **kongenitální** onemocnění, projeví se **poruchou funkce ledvin ve 3.- 4. deceniu**

makro: **ledviny symetricky výrazně zvětšené** – až délky 30 cm, mnohočetné cysty 0,5-50mm

Vývojové poruchy ledvin

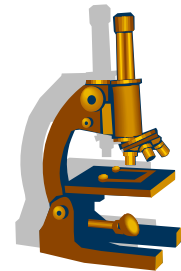

- **Solitární cysty ledviny**

vedlejší nález

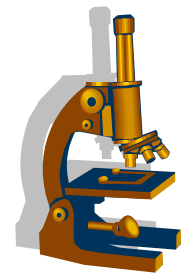
nutné odlišení od cystického renálního karcinomu

Polycystická ledvina

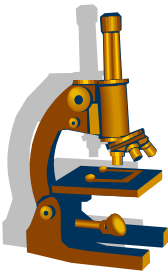

Vaskulární poruchy ledvin

- **Stenóza renální arterie**
- renovaskulární typ **hypertenze Goldblattův typ**
- ↓ tlaku krve v aferentních arteriolách
- ↓ filtračního tlaku v glomerulu
- hyperplázie juxtaglomerulárního aparátu s následnou **nadprodukcí reninu**
- vzestup tlaku při delším trvání - **vaskulární atrofie**

Vaskulární poruchy ledvin

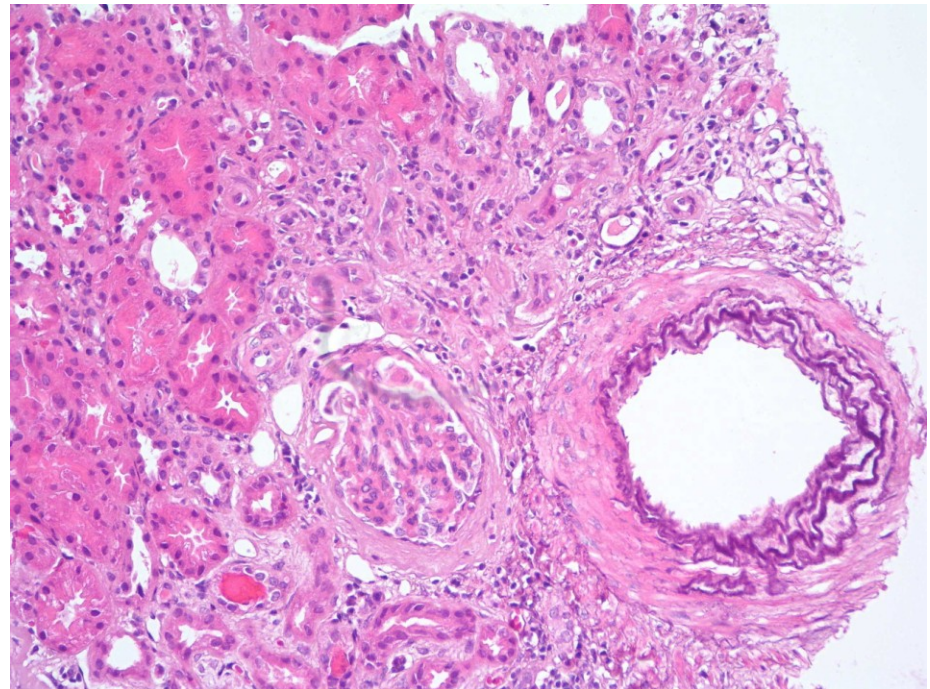
- **Benigní nefroskleróza**

- vzniká při benigní (kompenzované) hypertenzi

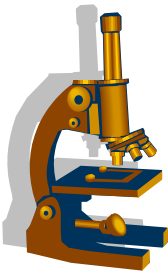
makro : ledviny jsou symetricky zmenšené, povrch jemně granulovaný

mikro :

hyalinní insudáty ve stěně arteriol, hypertrofie medie a skleróza intimy arterií, ischemické změny a zánik glomerulů, vaskulární atrofie tubulů, přilehlá intersticiální fibróza

Vaskulární poruchy ledvin

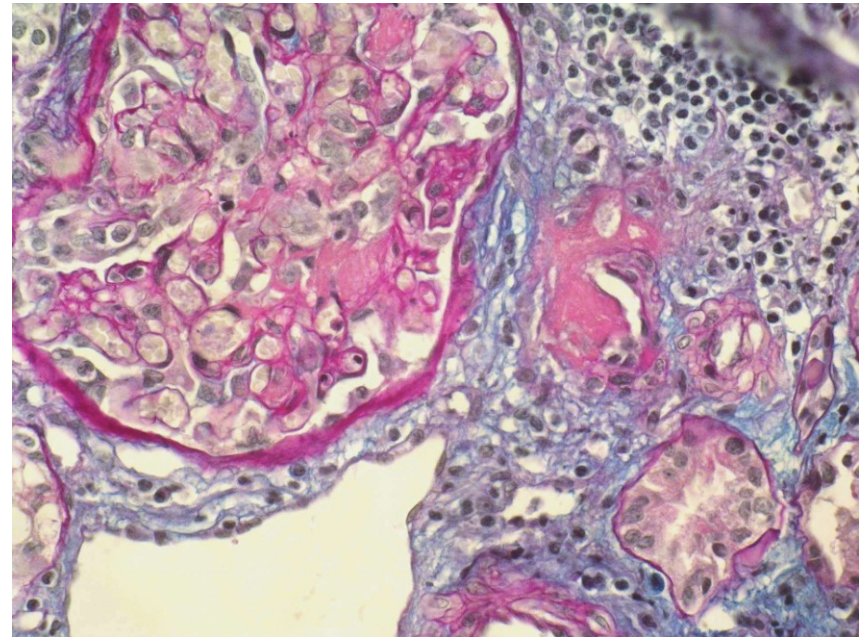
- **Maligní nefroskleróza**

- v důsledku akcelerované arteriální hypertenze (diastola nad 130mmHg), dochází k **poškození endotelu**

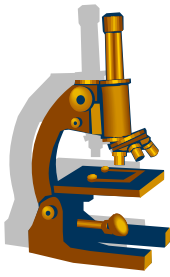
makro : ledviny zduřelé, mohou být infarkty

mikro:

edematózní, mukoidní
prosáknutí intimy arterií,
fibrinoidní nekróza stěny arteriol,
mohou být přítomny tromby

Vaskulární poruchy ledviny

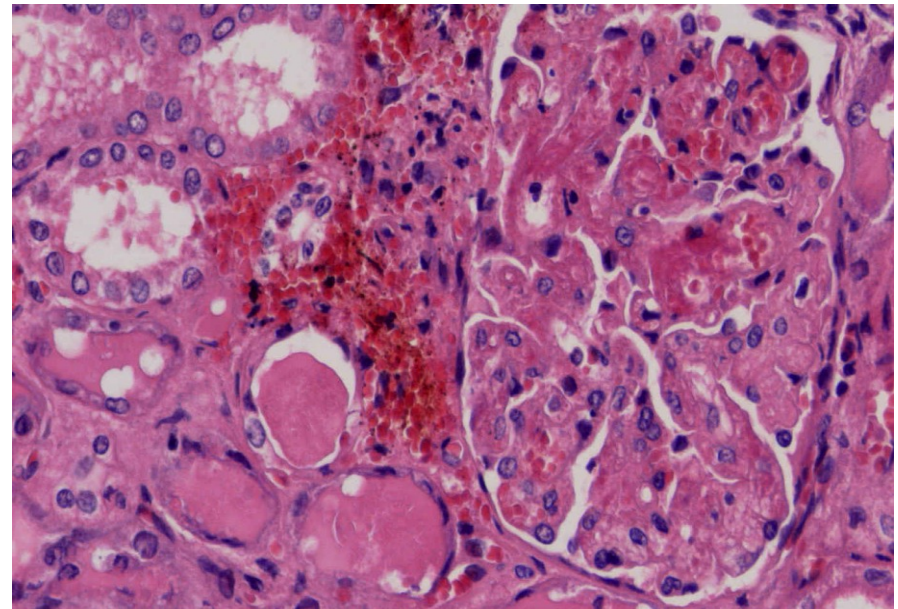
- **Trombotická mikroangiopatie (HUS, TTP)**

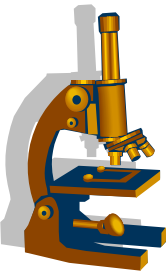
- **poškození endotelu** → destičkové **tromby v systémové mikrocirkulaci**

→ konsumpce trombocytů

makro: ledviny zduřelé, mohou být infarkty

mikro: edém intimy, zduření endotelu, destičkové tromby, infarkty

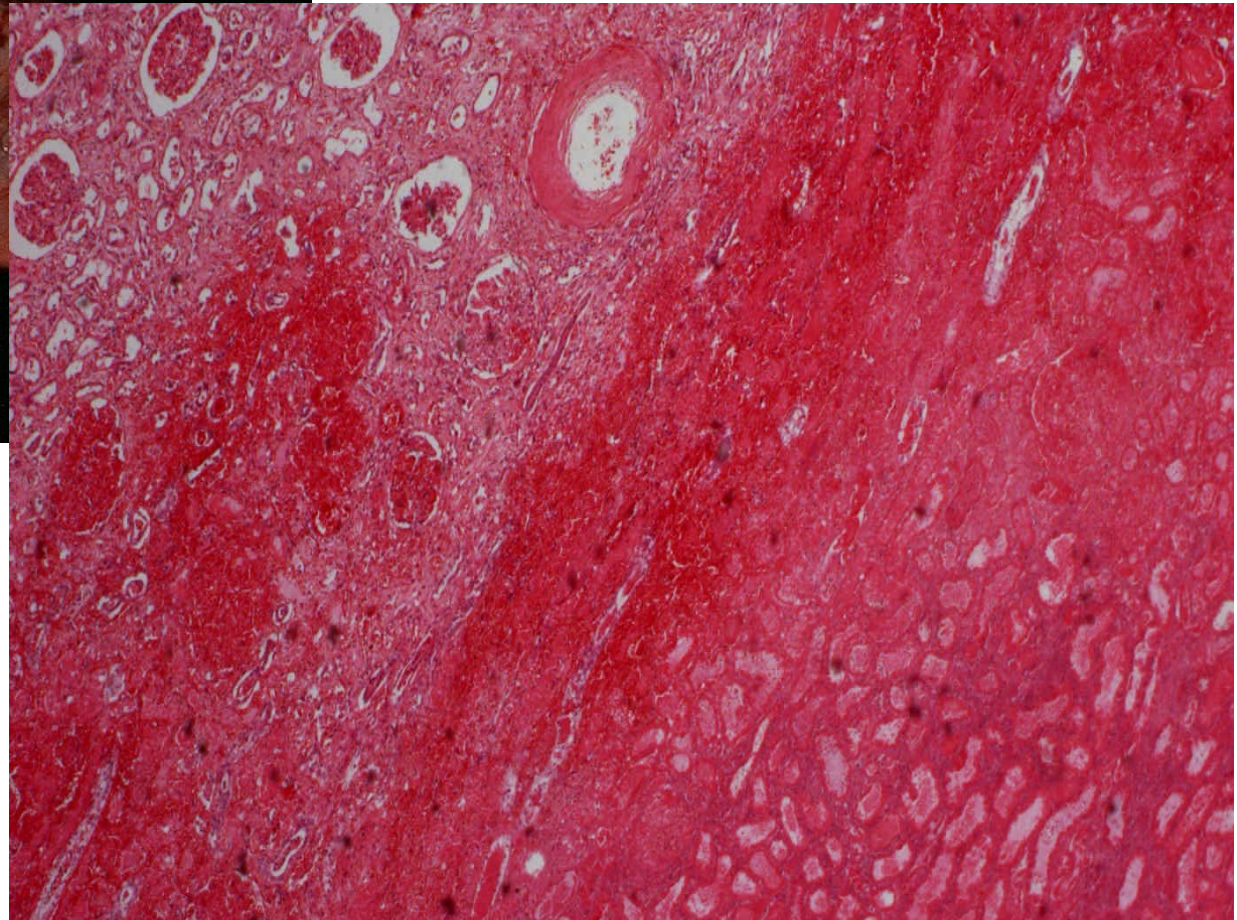
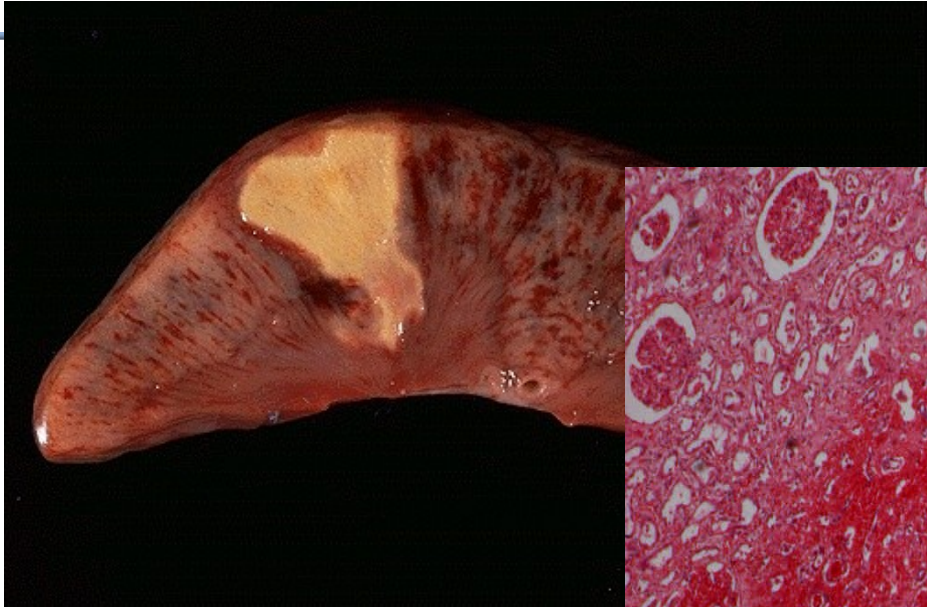
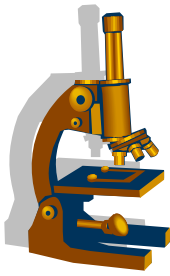
Vaskulární poruchy ledviny

- **Infarkt ledviny**

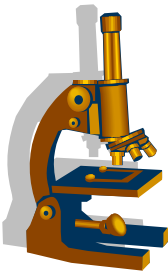
- ischemická nekróza následkem uzávěru periferních větví renální arterie
  - makro: koagulační nekróza klínovitého tvaru
  - mikro: nekróza s hemoragickým lemem

Infarkt ledviny

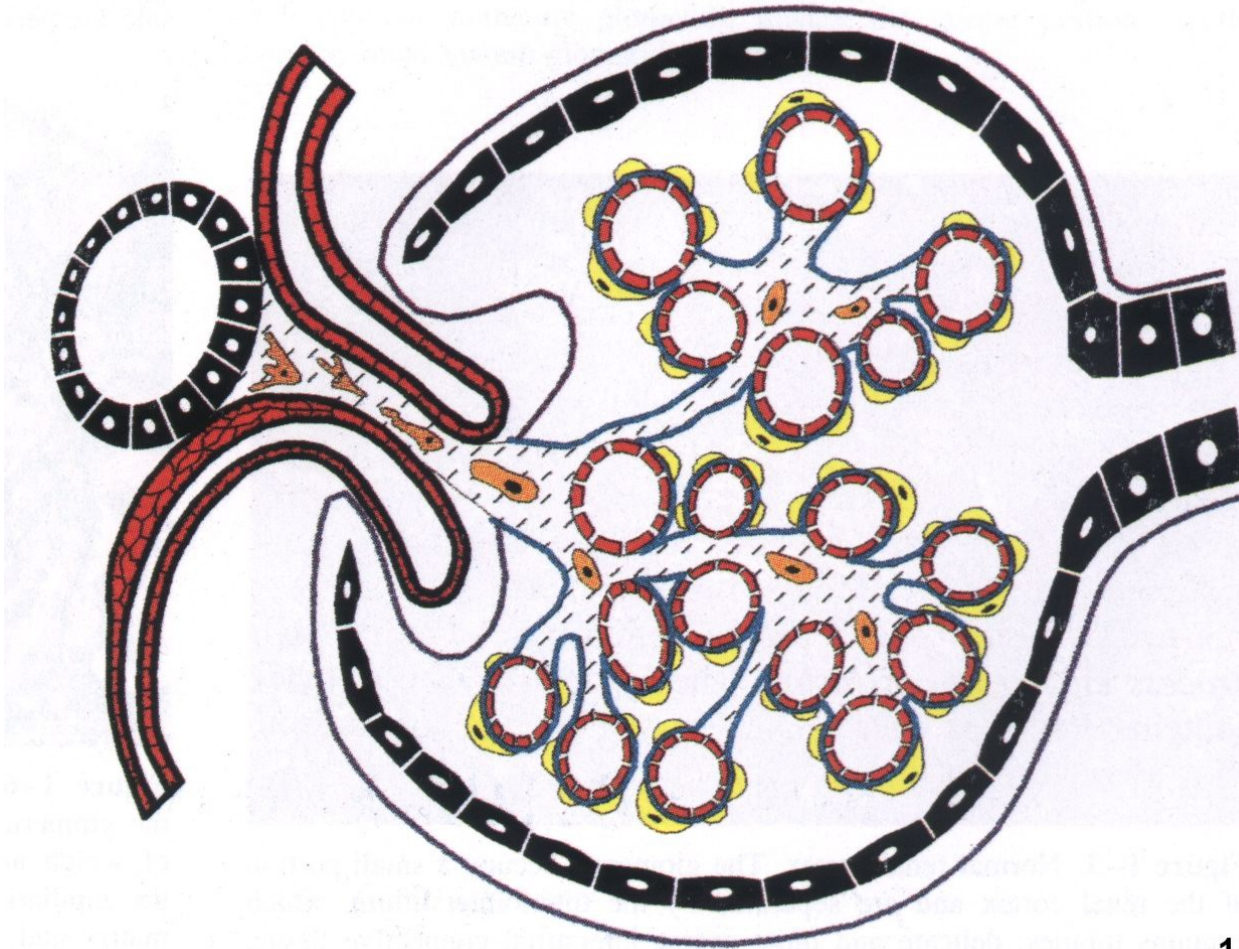
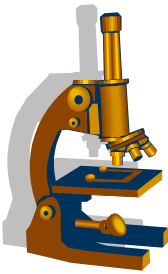
Onemocnění glomerulů

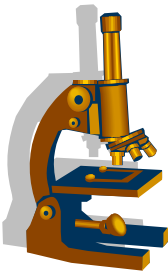

- **Na poškození glomerulů se podílejí různé faktory**
  - cévní změny
  - metabolické choroby
  - dědičné choroby
  - imunitně podmíněné choroby

Schéma normálního glomerulu

Mechanismus glomerulárního poškození

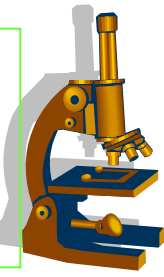

• Imunitně podmíněné poškození

- cirkulující imunokomplexy
- in situ imunokomplexy
- protilátky proti GBM
- antineutrofilní protilátky

• Neimunitně podmíněné poškození

- hemodynamické faktory
- hypertenze
- ischemie

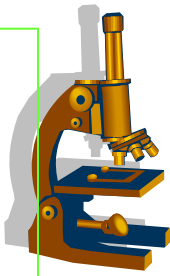

Reakce glomerulů na poškození

- **proliferace:**
zmnožení mesangiálních, endoteliálních, epiteliálních bb.
Epiteliální bb. (podocyty) bývají součástí srpků vyplňující močový prostor
- **exsudace:**
leukocyty a fibrin
- **zesílení kapilární stěny glomerulu:**
většinou podmíněno ukládáním imunodepozit a reakcí GBM

Reakce glomerulů na poškození

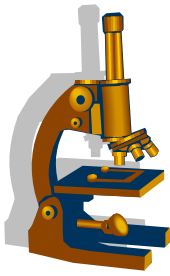

- **sklerotizace:**

eosinofilní masy, které tvoří směs kolabovaných membrán, mesangiální matrix a plasmatické proteiny. PAS a stříbření je silně pozitivní

- **hyalinizace:**

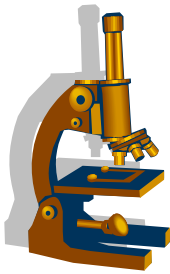
ložiska světlolomných hmot obsahující plasmatické bílkoviny a lipidy (PAS silně pozitivní a stříbření negativní)

Onemocnění glomerulů

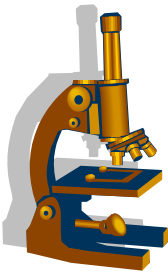
- Podle **množství postižených glomerulů**
rozlišujeme
změny **difuzní**
změny **fokální**

- Podle **rozsahu léze v glomerulu**
změny **globální**
změny **segmentální**

Základní pojmy

- **Anurie:** významný pokles tvorby moči, <100 ml/24známka selhání ledvin
- **Oligourie:** tvorba malého množství moči
- **Polyurie:** zvýšená tvorba moči >3 l/24hod
- **Azotémie:** zvýšená hladina dusíku močoviny a vzestup sérového kreatininu
- **Urémie:** kombinace klinických a laboratorních znaků u pacientů se selháním ledvin - **azotémie, minerálová dysbalance, acidóza, anemie** (z deficitu erythropoetinu), **prodloužení doby srážlivosti.**

Klinické syndromy postižení ledvin

- **Izolovaná proteinurie:**

- **glomerulární proteinurie:** -selektivní
-neselektivní
- **tubulární proteinurie**

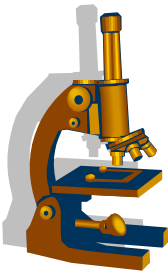
- **Nefrotický syndrom:** vyskytuje se u celé řady onemocnění ledvin, je charakterizovaný souborem příznaků, které vzniknou jako důsledek těžké proteinurie.

masivní proteinurie >3,5g/24hod,

hypoalbuminemie/hypoproteinémie,

generalizované edémy,

hyperlipidémie, lipidurie

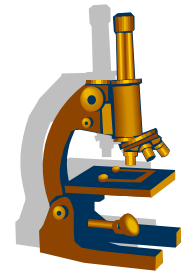
Klinické syndromy postižení ledvin

- **Izolovaná hematurie:**
  - glomerulární hematurie
  - neglomerulární hematurie
- **nefritický syndrom:** postižení při akutní GN s různým stupněm renálního selhávání.
  - hematurie**
  - proteinurie různého stupně**
  - hypertenze**
  - oligourie**

Glomerulopatie projevující se proteinurií/ NS

Proteinurie s nefrotickým syndromem

Minimální změny

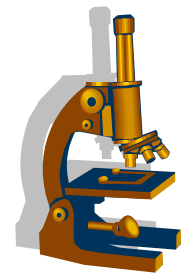
Fokálně segmentální glomeruloskleróza

Membranozní glomerulopatie

Amyloidóza

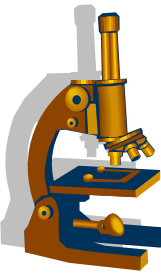
Diabetická nefropatie

Glomerulopatie projevující se proteinurií/ NS

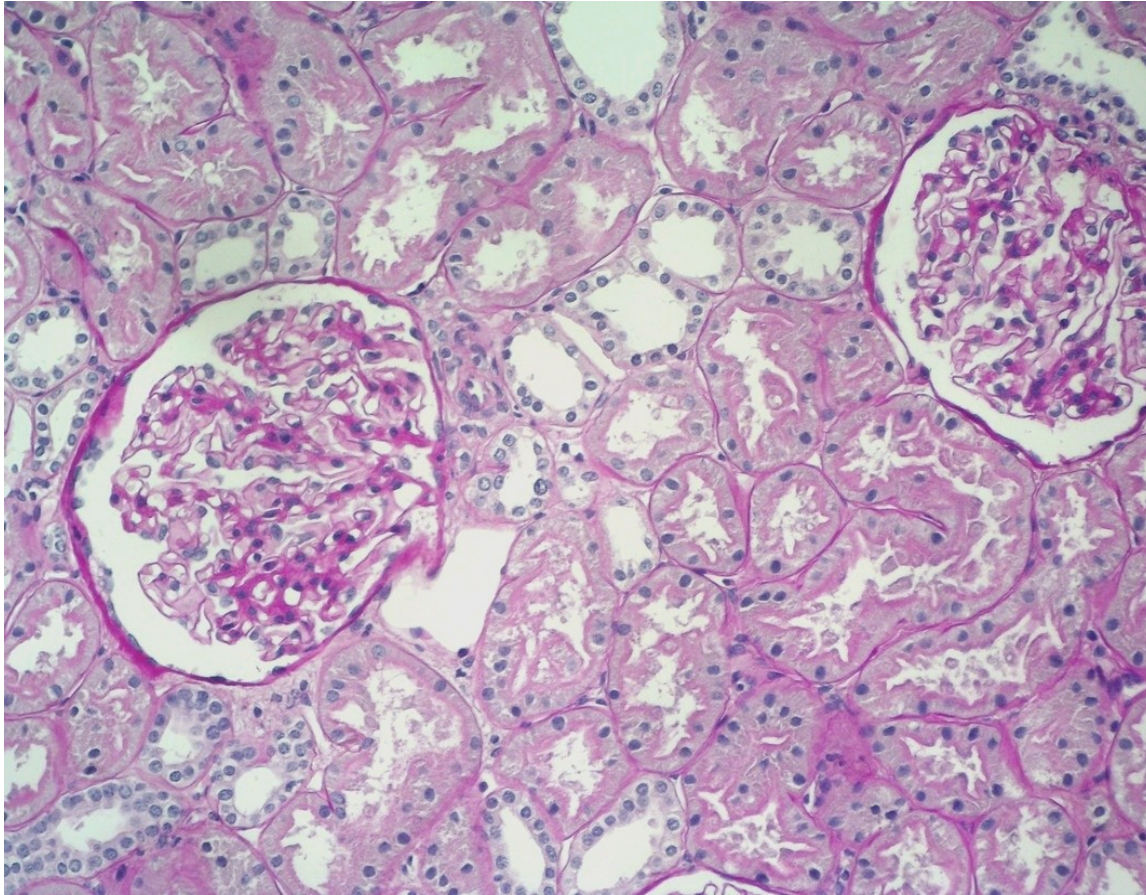

Minimální glomerulární změny

- onemocnění převážně **dětského věku**
- **těžká** selektivní proteinurie (**albuminurie**)
- nefrotický syndrom **reagující na kortikoidy**
- renální funkce v normě

- LM: normální morfologie glomerulů
- IMF: bez depozit
- EM difuzní pedicelární fúze podocytů

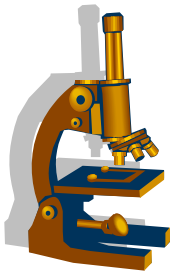
Minimální glomerulární změny

Glomeruly normální morfologie

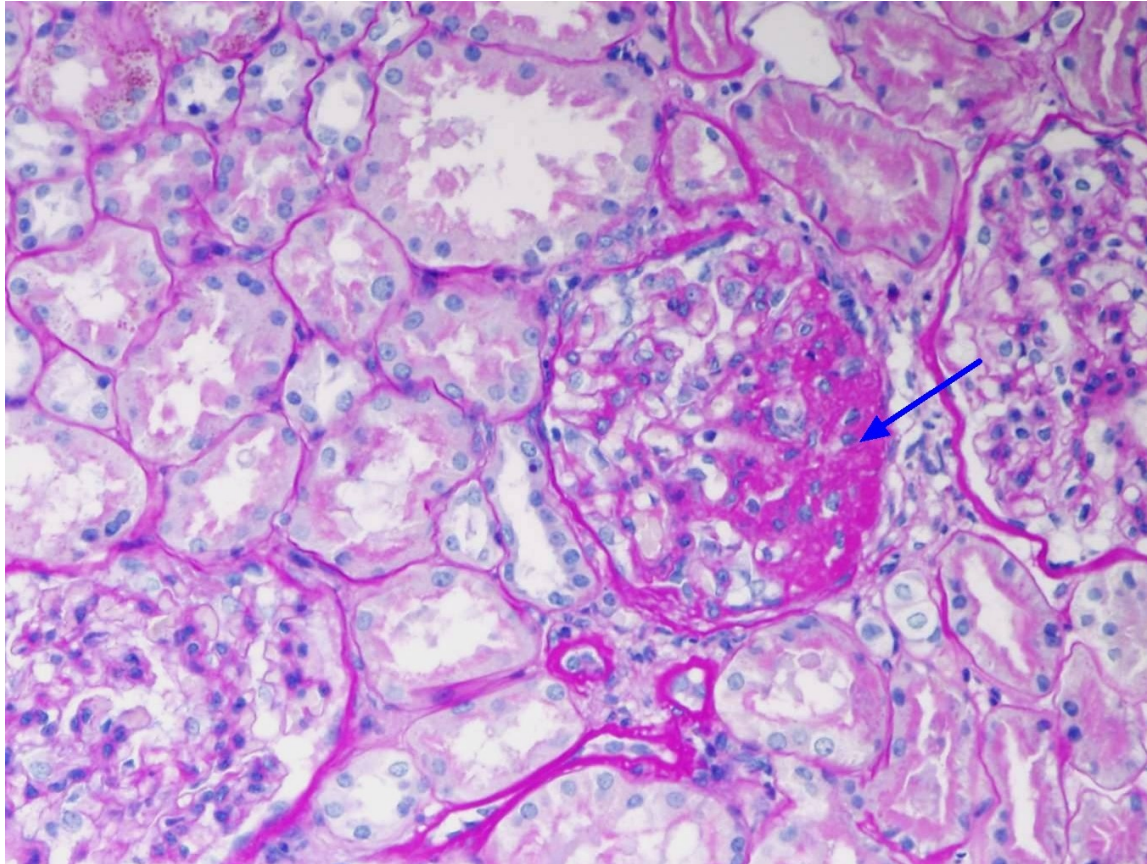
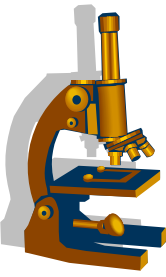
Glomerulopatie projevující se proteinurií/NS

Fokálně segmentální glomeruloskleróza

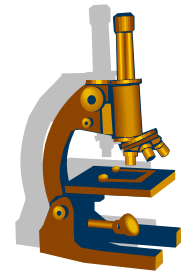
- onemocnění **dětského věku a dospělých**
- **neselektivní proteinurie**
- **kortikorezistentní**
- **postupná progresa k renálnímu selhání**

- LM: **Fokální segmentální sklerotické a hyalinní změny glomerulu** tvořené kolapsem kapilárních kliček a mesangiální expanzí
- IMF: negativní, bez přítomností imunodepozit
- EM: pedicelární fúze podocytů a odtržení podocytů od GBM

FSGS

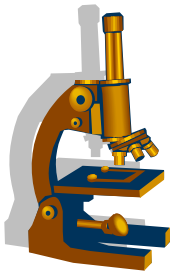
Segmentální skleróza kapilárního trsu

Glomerulopatie projevující se proteinurií/NS

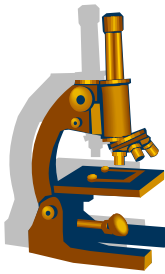

- **Mebranózní glomerulopatie**

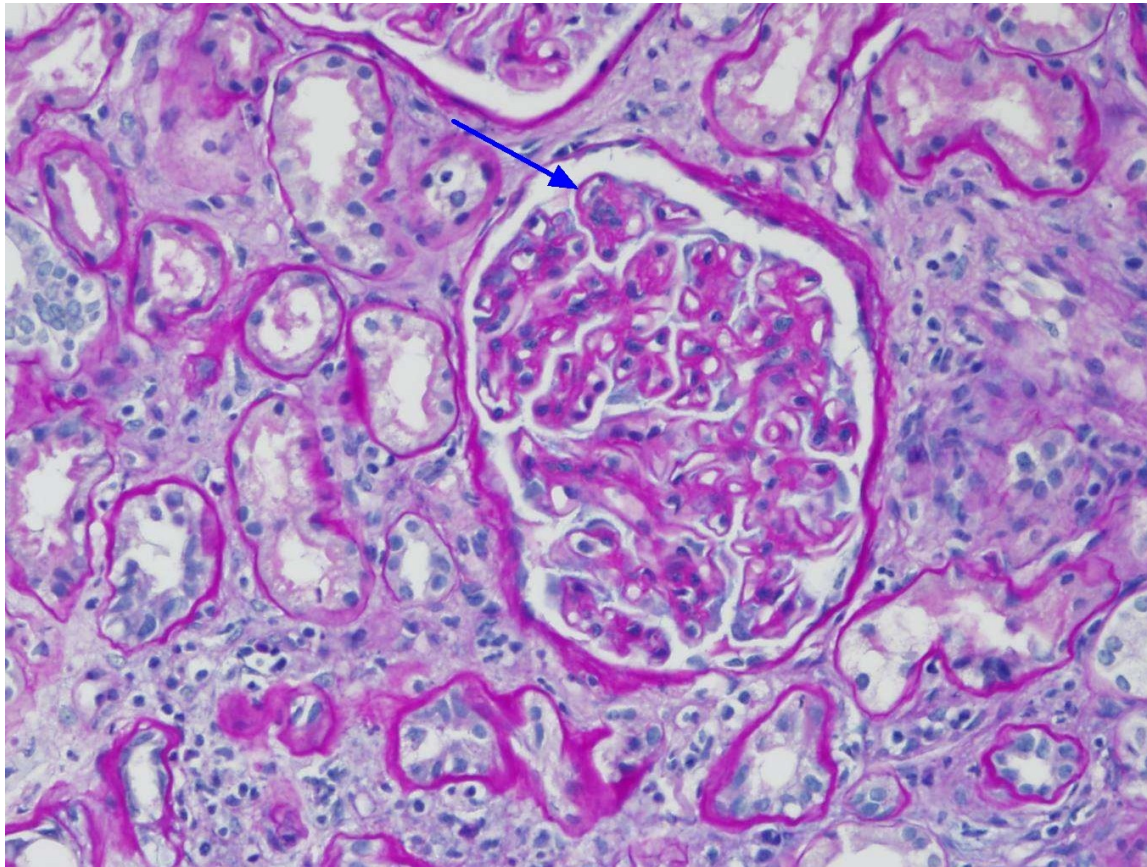
- častá příčina nefrotického syndromu u **dospělých** (20-40%)
- **průběh onemocnění je variabilní**
- může dojít ke spontánní remisi až 30% pacientů, nebo přetrvává dlouhodobá proteinurie vyžadující léčbu a část nemocných progreduje do renálního selhání
- dřívější klasifikace **primární** x **sekundární** (doprovázející jiná onemocnění např. karcinomy, infekce, SLE, sarkoidóza)

- v současné době **primární=autoimunní**, hlavní antigen je receptor pro fosfolipázu A2 (PLA2R) lokalizovaný v membráně podocytů
- protilátky proti fosfolipáze detekovatelné v séru
- LM: autoantigen je součástí membrán – **depozita uložena subepiteliálně podél kapilárních kliček**, difusně, globálně.
U vyvinutého stadia jsou GBM difusně zesílené
- IMF: IgG granula podél GBM, difusně globálně
- EM: **Imunodepozita subepiteliálně**

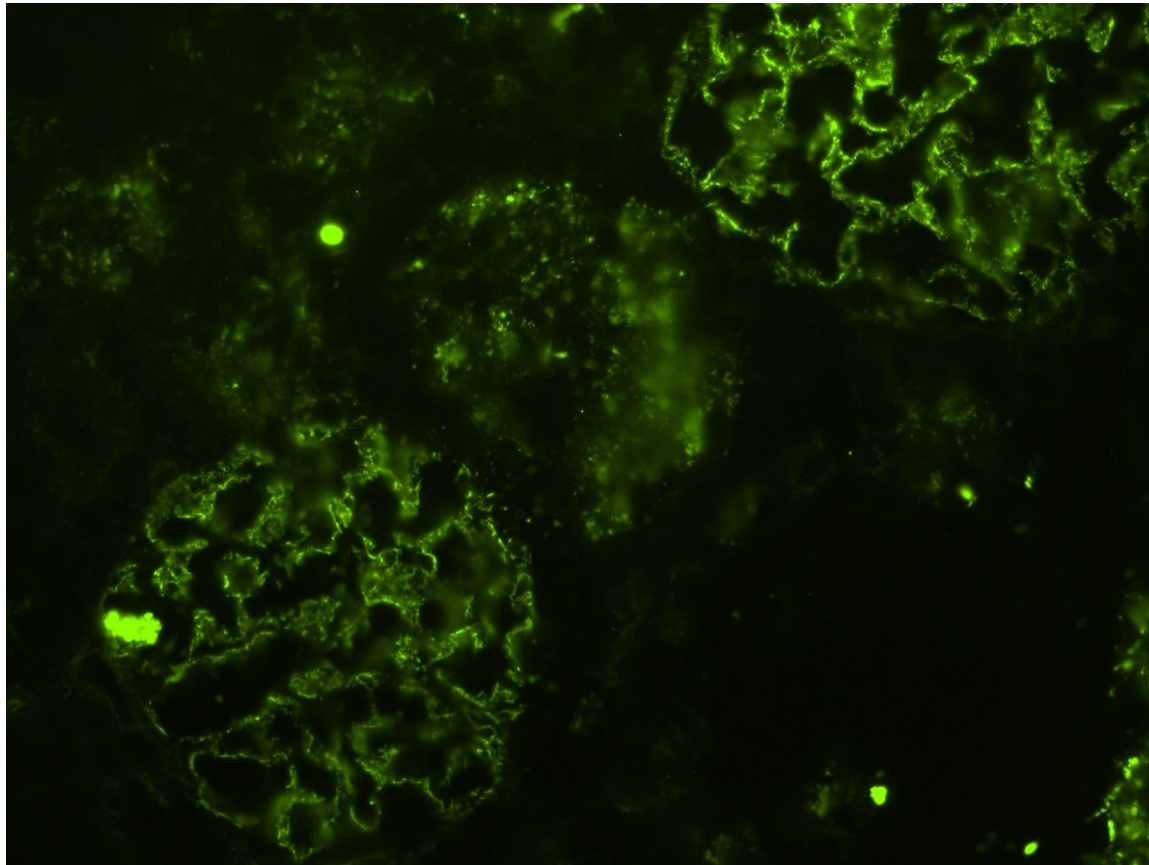
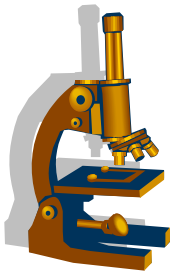
Membranozní glomerulopatie

Difuzní zesílení glomerulární bazální membrány

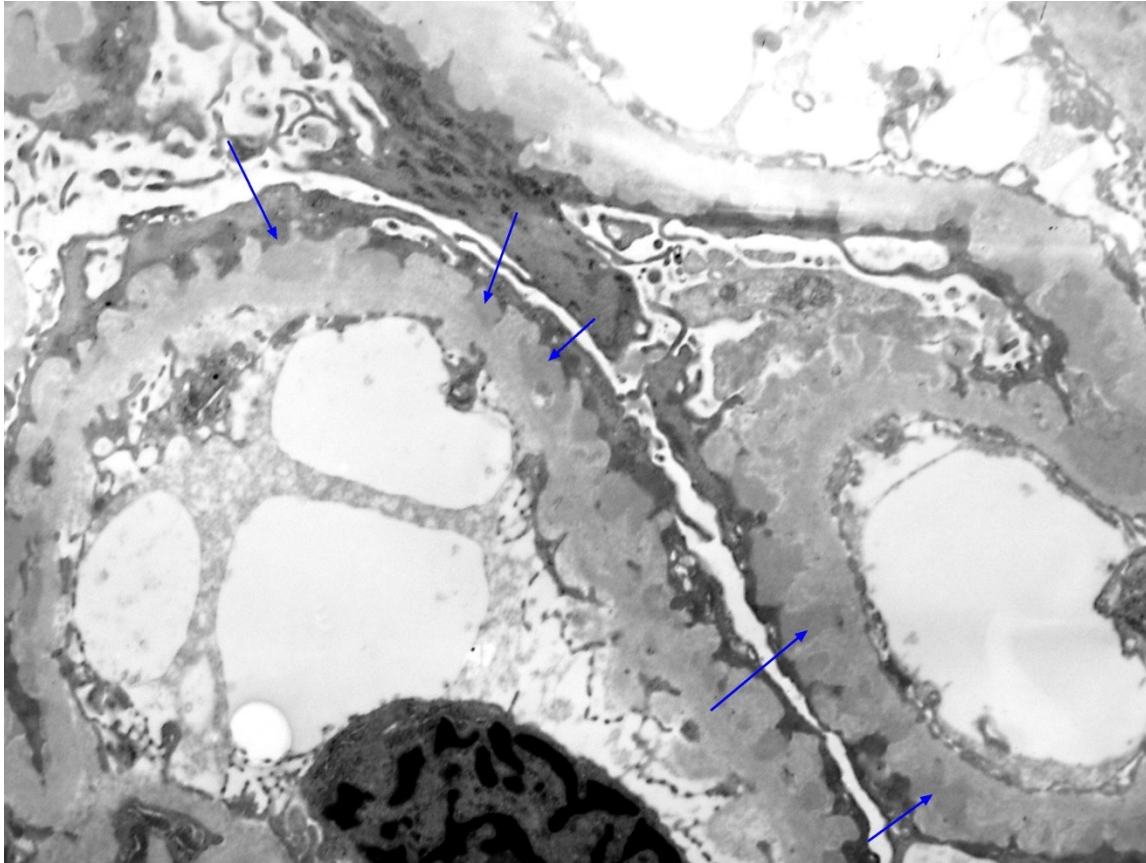
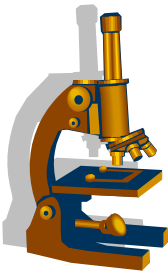
Glomerulus bez zvýšené buněčnosti, bez proliferace

Membranozní glomerulopatie (IMF)

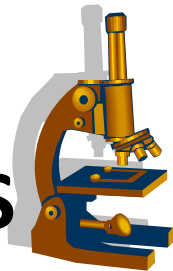
Granurální depozita podél GBM v IgG

Membranózní glomerulopatie (EM)

Difusní subepiteliální (vně GBM) imunodepozita

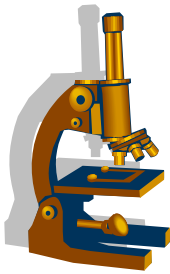
Glomerulopatie projevující se proteinurií/ NS

• Amyloidóza

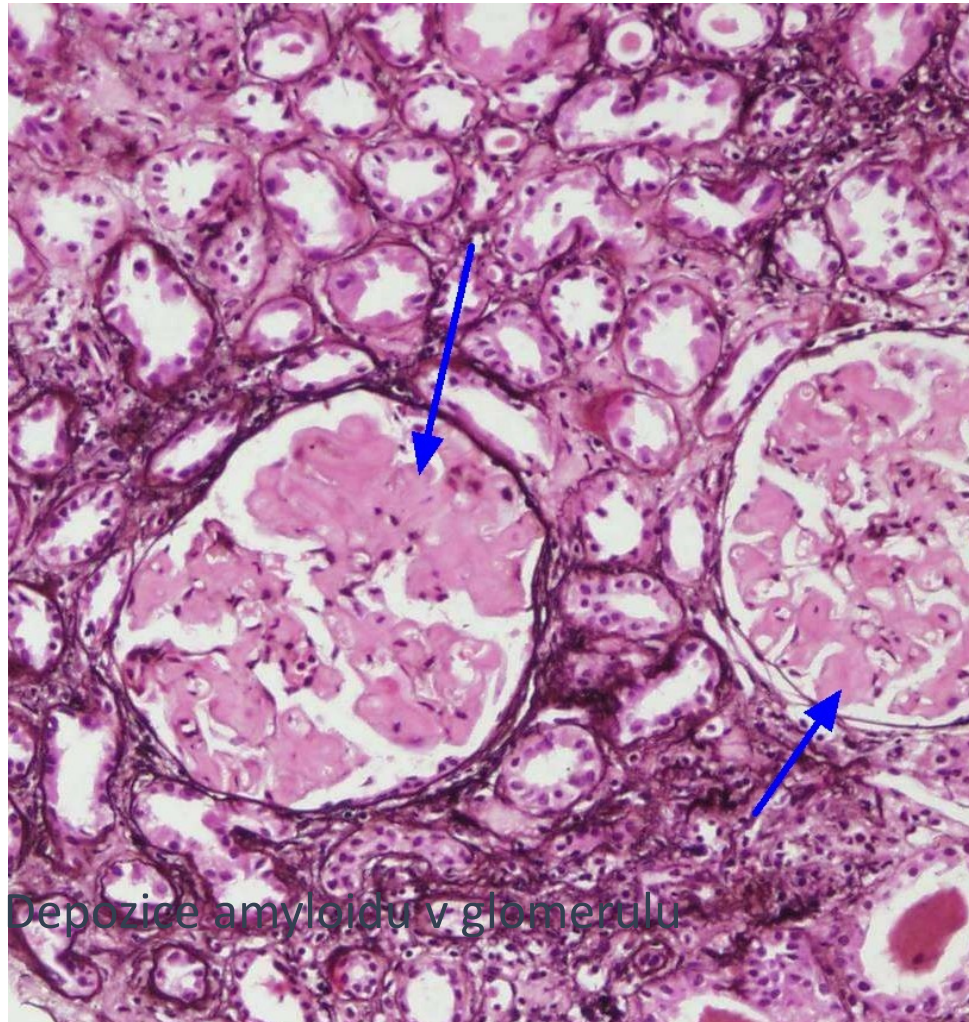
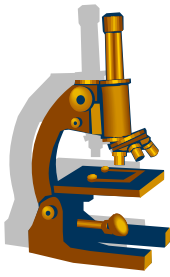
- **extracelulární** ukládání patologického **fibrilárního proteinu** s charakteristickými tinkčnými vlastnostmi
- klinicky významné jsou **systemové amyloidózy**
  - 3 hlavní skupiny:
    - **AA amyloidóza** (prekurzorem SAA protein) při chronických onemocněních/zánětech (RA, IBD)
    - **AL amyloidóza** (prekurzorem produkt plasmatických buněk) při klonálním onemocnění plasmatických buněk
    - **Hereditární amyloidóza** geneticky vázaná porucha bílkoviny transthyretinu

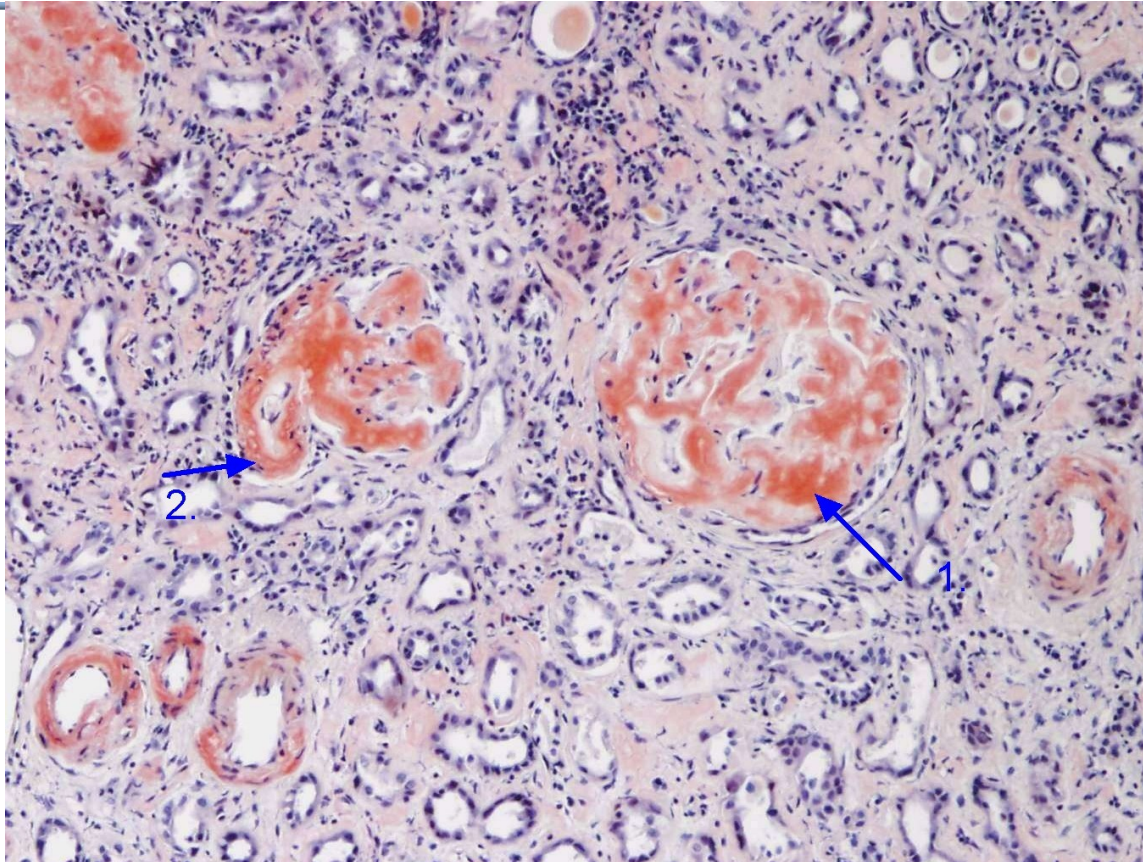
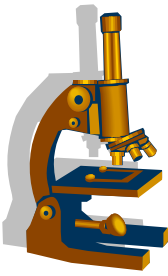
- klinické příznaky: **proteinurie s nefrotickým syndromem**
- LM: **bezstrukturní eosinofilní hmoty v glomerulech, tubulech, intersticiu a v cévách**
Pozitivní barvení Kongo červení a zelená polarizace
Pozitivní barvení v Saturnové červení
- IMF: pozitivita AA amyloidu, lehkých řetězců nebo transthyretinu
- EM: nevětvené, náhodně orientované fibrily vel.6-13nm.

Amyloidóza

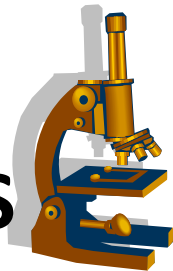
Depozice amyloidu v glomerulu

Amyloidóza

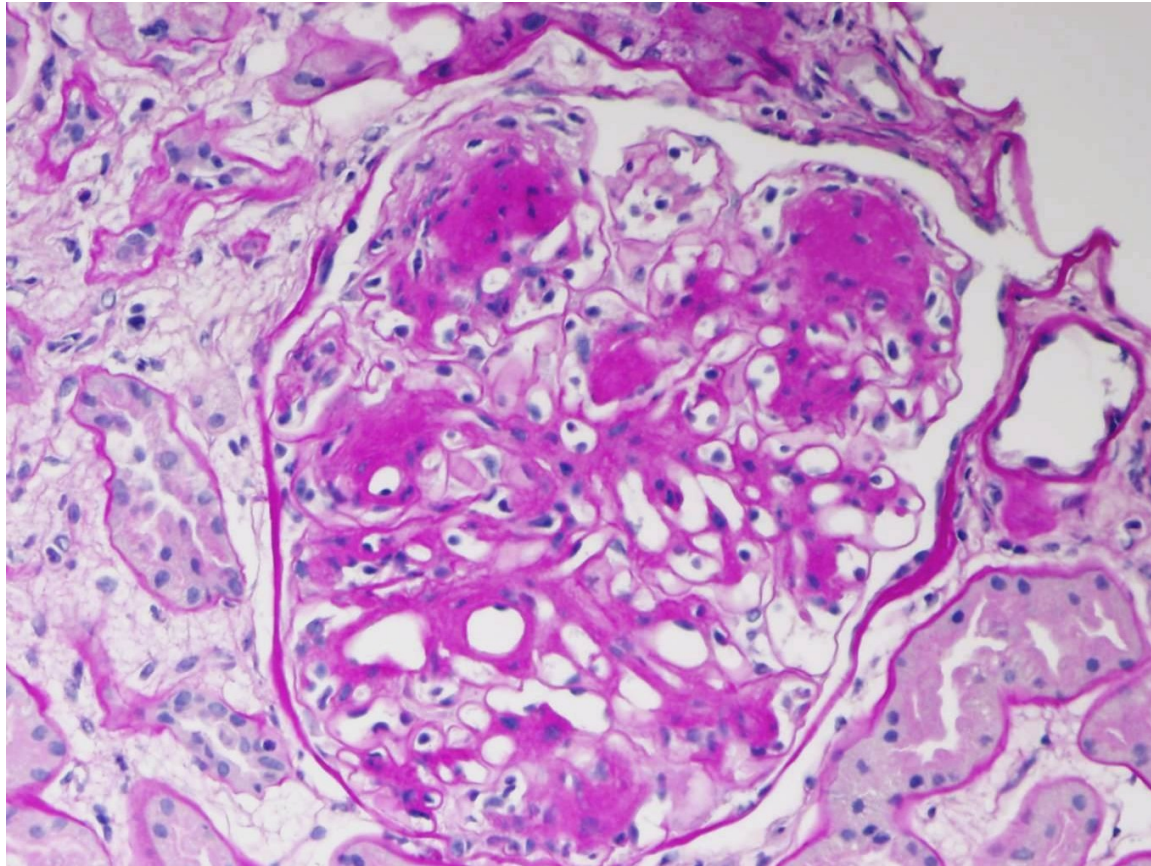
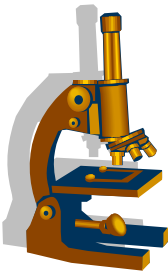
Kongofilní depozita amyloidu v glomerulech

Glomerulopatie projevující se proteinurií/ NS

- **Diabetická nefropatie**
- postižení ledvin při **diabetické mikroangiopatii**
- klinické příznaky: **proteinurie nefrotického typu**
- LM: zesílení glomerulární basální membrány, rozšíření mesangia **PAS+ mesangiální matrix**, mírně zvýšená buněčnost, zvětšení glomerulu – tzv. **difuzní diabetická glomeruloskleróza**
  - později uzlovité formace tvořené homogenní eosinofilní hmotou, vytlačující mesangiální bb. na periferii uzlu – tzv. **nodulární diabetická glomeruloskleróza. Hyalinní insudáty arteriol**
- IMF: bez přítomnosti imunodepozit
- EM: zesílení glomerulární bazální membrány

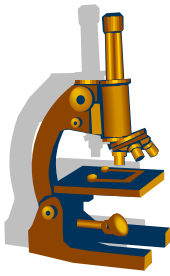
Diabetická glomeruloskleróza

Mesangiální uzly

Glomerulopatie projevující se hematurií

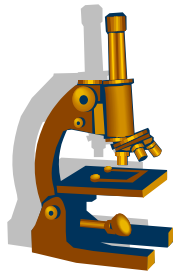

Glomerulopatie projevující se izolovanou nebo převažující hematurií

IgA nefropatie (Bergerova choroba)

Henochova-Schönleinova purpura

Alportův syndrom/sy tenkých membrán

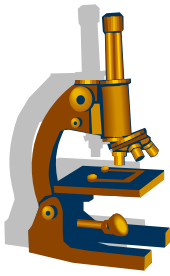

Glomerulopatie projevující se hematurií

• IgA nefropatie (Berger's Disease)

- nejčastější příčina terminálního renálního selhání ve skupině pacientů s primárním onemocněním glomerulů
- imunokomplexové/autoimunitní onemocnění (většinou na vrozeném podkladě u pacientů s chybně glykosylovanými úseky v ohybu těžkého řetězce IgA, dojde k tvorbě a navázání PL proti těmto antigenům).
- protilátky jsou ve třídě IgA nebo IgG, to ovlivňuje velikost imunokomplexů (IgA-IgA, IgA-IgG) a možnost jejich odbourání v játrech
- IK IgA-IgG jsou „vychytány a ukládány v mesangiu a způsobují proliferaci mesangia

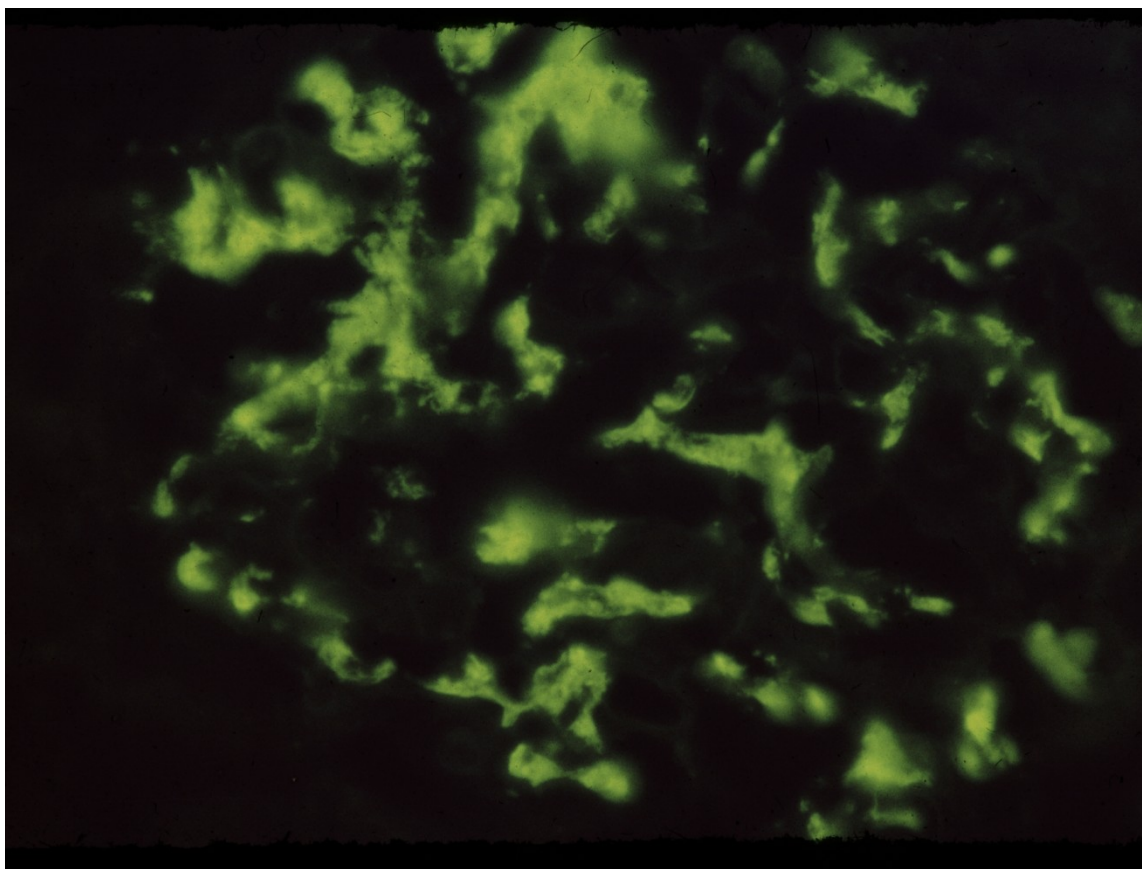
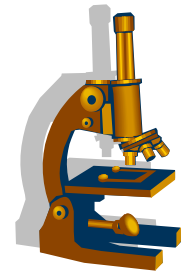
Glomerulopatie projevující se hematurií

- LM: **mesangiální proliferace**
  - IMF: mesangiální granula IgA
  - EM: mesangiální a paramesangiální ID
-
- **Henochova-Schönleinova purpura – IgA vaskulitida**
    - následuje **po respirační infekci**
    - kožní vaskulitické projevy, GIT projevy, artralgie;
    - **v ledvině obraz IgA nefropatie**

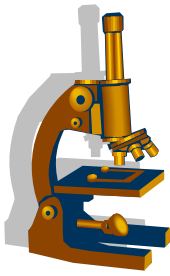
IgA nefropatie IMF

Mesangiální imunodepozita IgA

Glomerulopatie projevující se akutním nefritickým syndromem

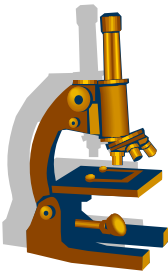

Glomerulopatie projevující se akutním **nefritickým** syndromem

Akutní difuzní endokapilární proliferativní GN

Membranoproliferativní GN

Rychle progredující glomerulonefritidy (RPGN)

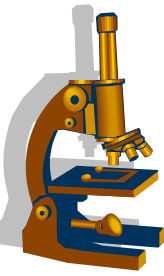

Glomerulopatie projevující se akutním nefritickým syndromem

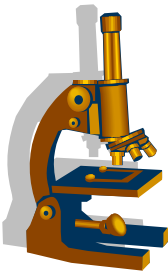
- **Nefritický syndrom** –historický termín, nahrazován termínem **postižení při akutní GN** s různým stupněm renálního selhávání
- **Většinou proliferativní GN spojené se zvýšenou mesangiální a endokapilární buněčností často doprovázené tvorbou srpků**

Akutní difusní endokapilární proliferativní GN

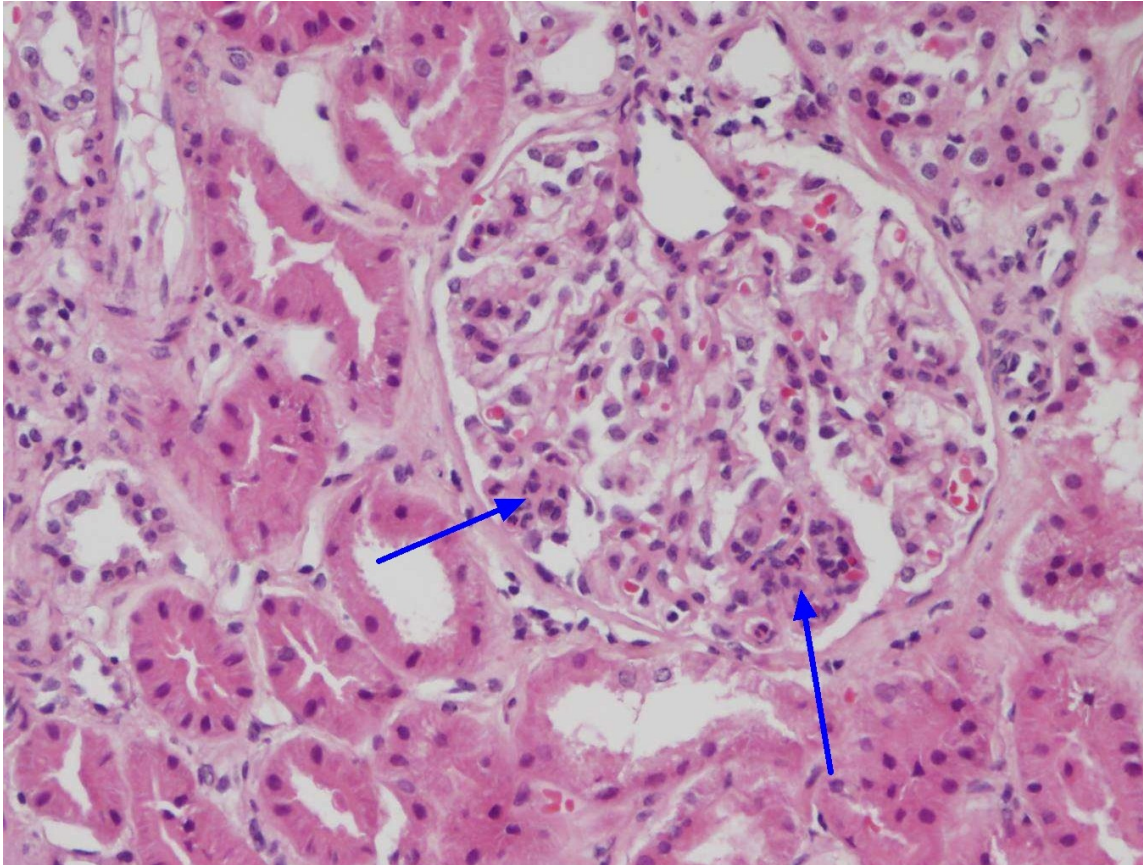
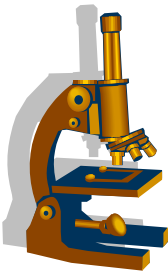
- následkem infekce – **postinfekční glomerulonefritis** (β -hemolytický streptokok, stafylokoky, G-bakterie, viry, paraziti)
- klasická forma onemocnění se vyskytuje **u dětí**.
- **1-2 týdny po začátku infekce hematurie a proteinurie**, původní infekce již vymizela (proto termín postinfekční), hypertenze, může být i plně vyvinutý nefritický syndrom a akutní selhání ledvin.
  - LM : zvýšená endokapilární a mesangialní celularita, zúžení průsvitu kapilár
  - IF: depozita IgG a C3 difuzně granulárně v periferii a mesangiu
  - EM: **objemná hrudkovitá subepiteliální imunodepozita** a ID v mesangiu.

Akutní postinfekční GN

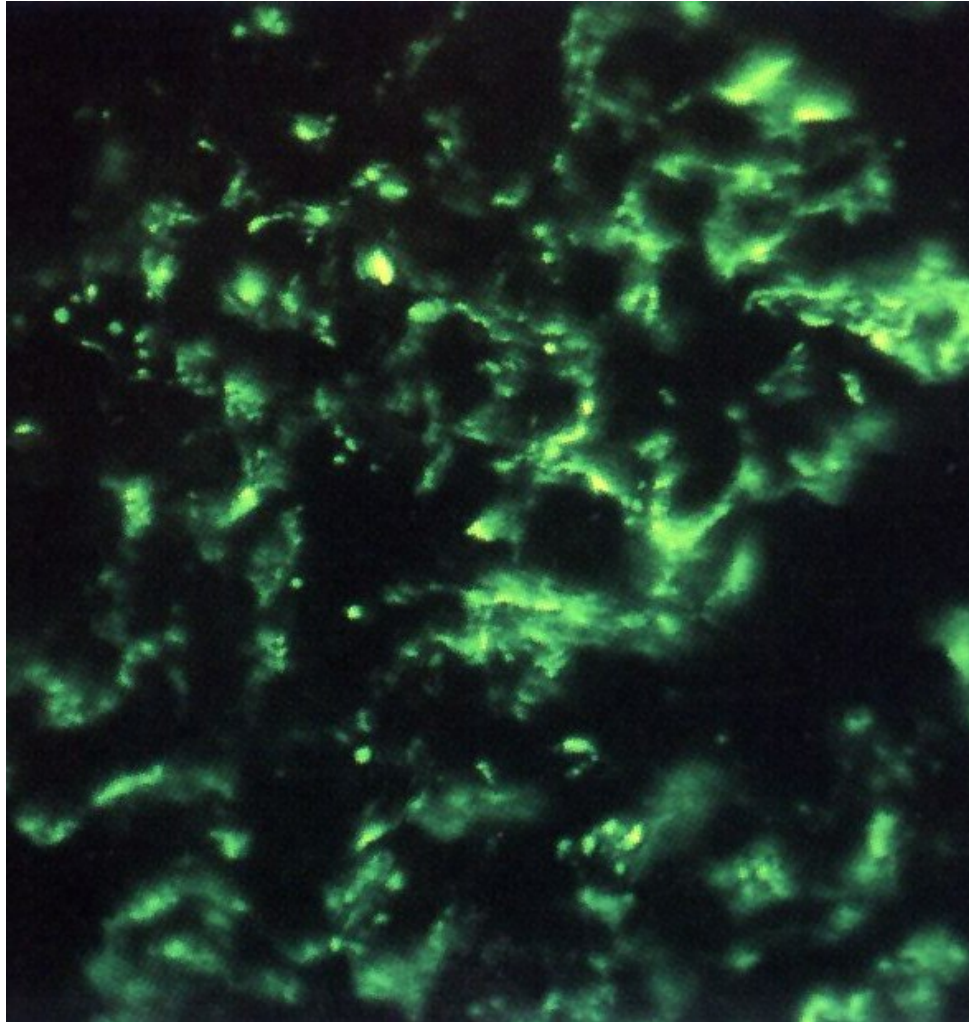
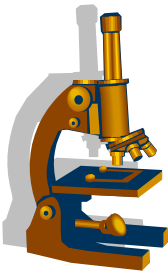
- v séru **zvýšení ASLO** (u poststreptokokové GN) a **pokles komplementu složek C3 ,C4**
- léčba symptomatická
- u dětí odezní bez následků
- dospělí protrahovaný a těžký průběh, většinou různý stupeň renálního selhávání.

Akutní postinfekční GN

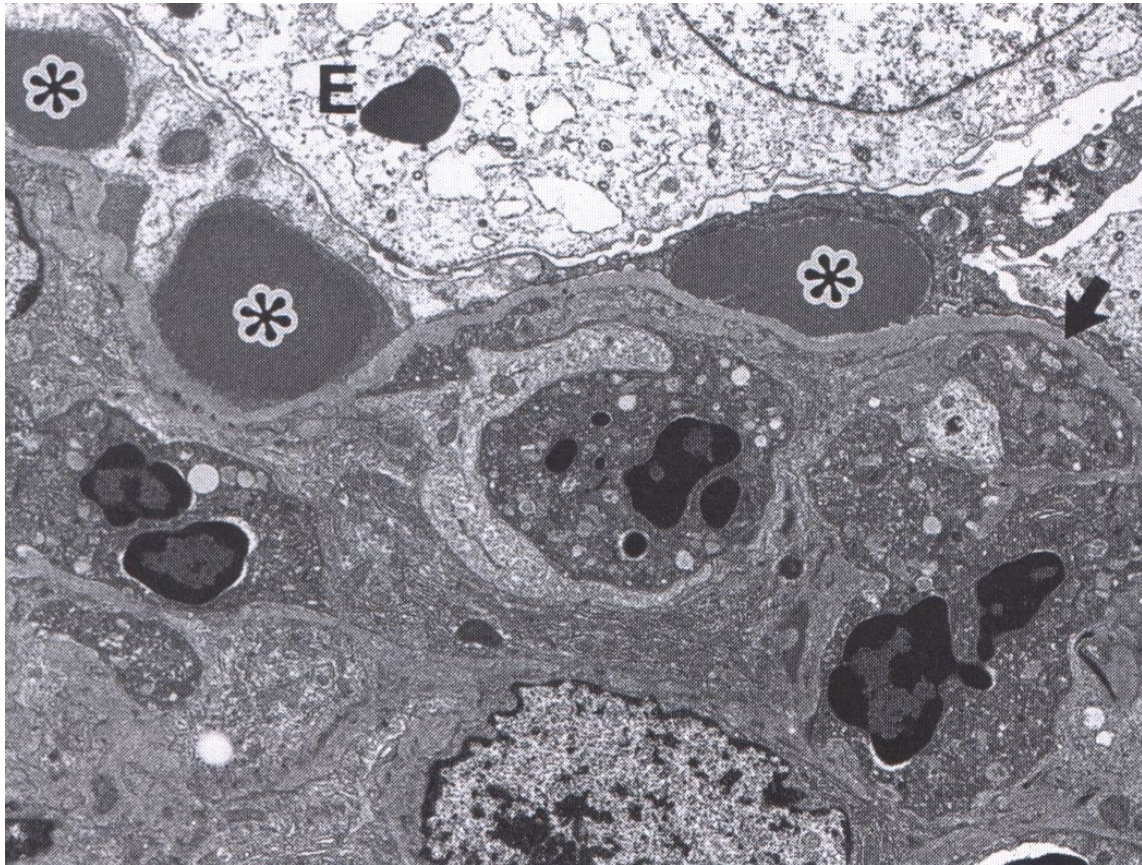
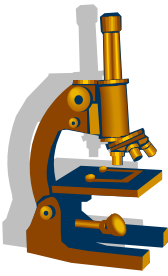
Zvýšená intrakapilární a mesangiální celularita,
přítomnost PMN

Akutní postinfekční GN (IMF)

Granulární depozita na GBM a v mesangiu v IgG

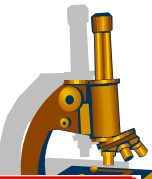
Akutní postinfekční GN (EM)

Hrudkovitá imunodepozita subepiteliálně

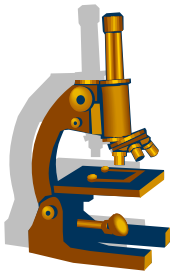

Glomerulopatie projevující se akutním nefritickým syndromem

- **Rychle progredující GN (RPGN)**
- **hematurie, proteinurie**
- **rychlý pokles renálních funkcí**
- **onemocnění charakterizované extenzivními srpkovitými formacemi**

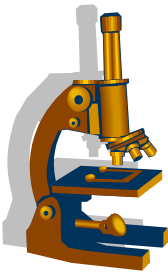

RPGN

Skupina onemocnění, kde jsou zastoupeny:

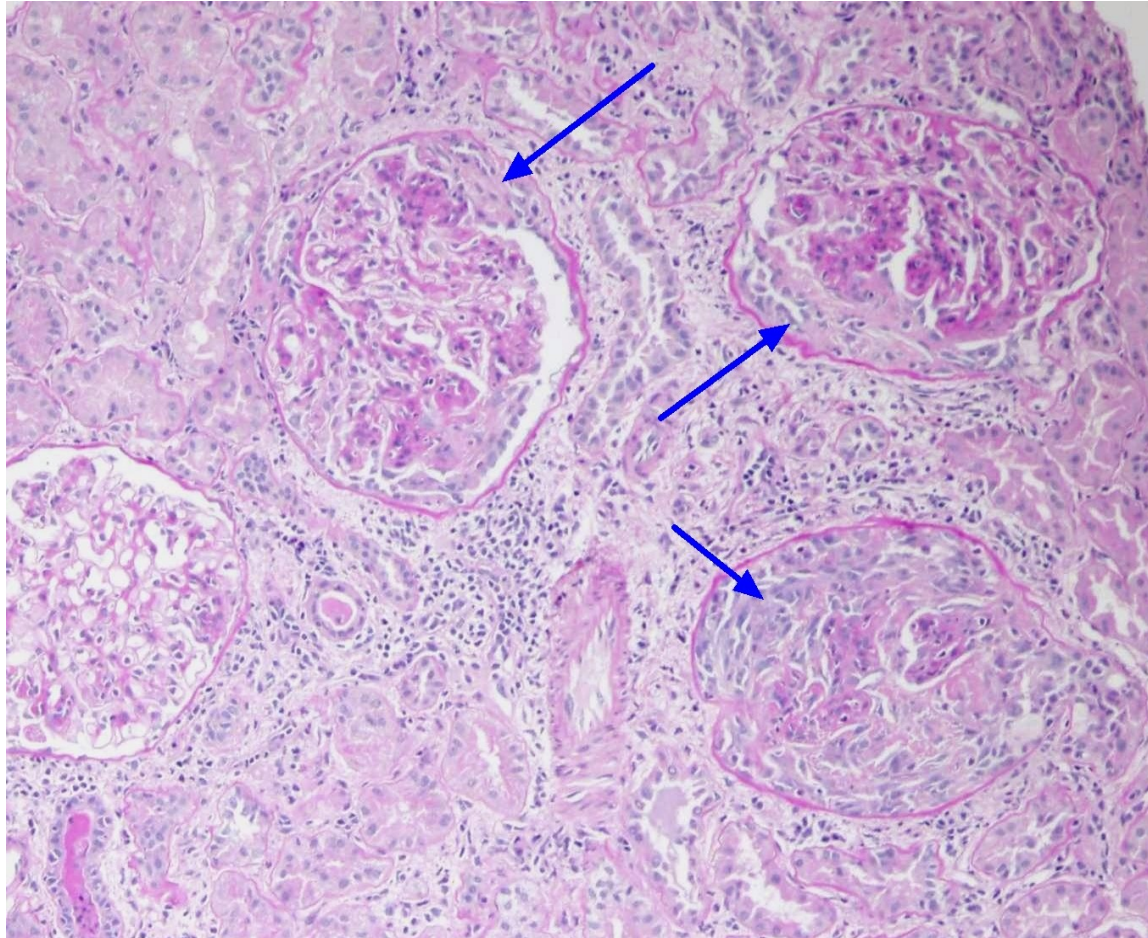
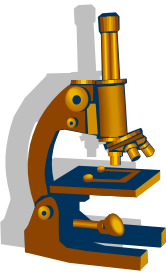
- **GN v rámci systémových vaskulitid**
- **Anti-GBM glomerulonefritida**
- **GN související s depozicí imunokomplexů v glomerulech (IgA, postinfekční GN, GN při SLE)**

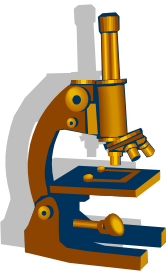
Granulomatóza s polyangiitidou (GPA)

- **cANCA**, vysoká agresivita onemocnění s **destrukcí glomerulů** vyžadující včasnou diagnostiku a léčbu.
- klinika: pacienti s nespecifickými příznaky –teplota, artralgie, únava, hubnutí. **Více jak 90% pacientů má postižení horních cest dýchacích** (sinusitidy, otitis media, purulentní rhinitidy)
- většina pacientů mezi 60-75 lety, 10-20% pacientů mladší 25let
- **akutní renální selhání**
- LM: fibrinoidní nekróza stěny arteriol a kapilár – **nekrotizující GN**, reakcí na ruptury GBM jsou **srpky**

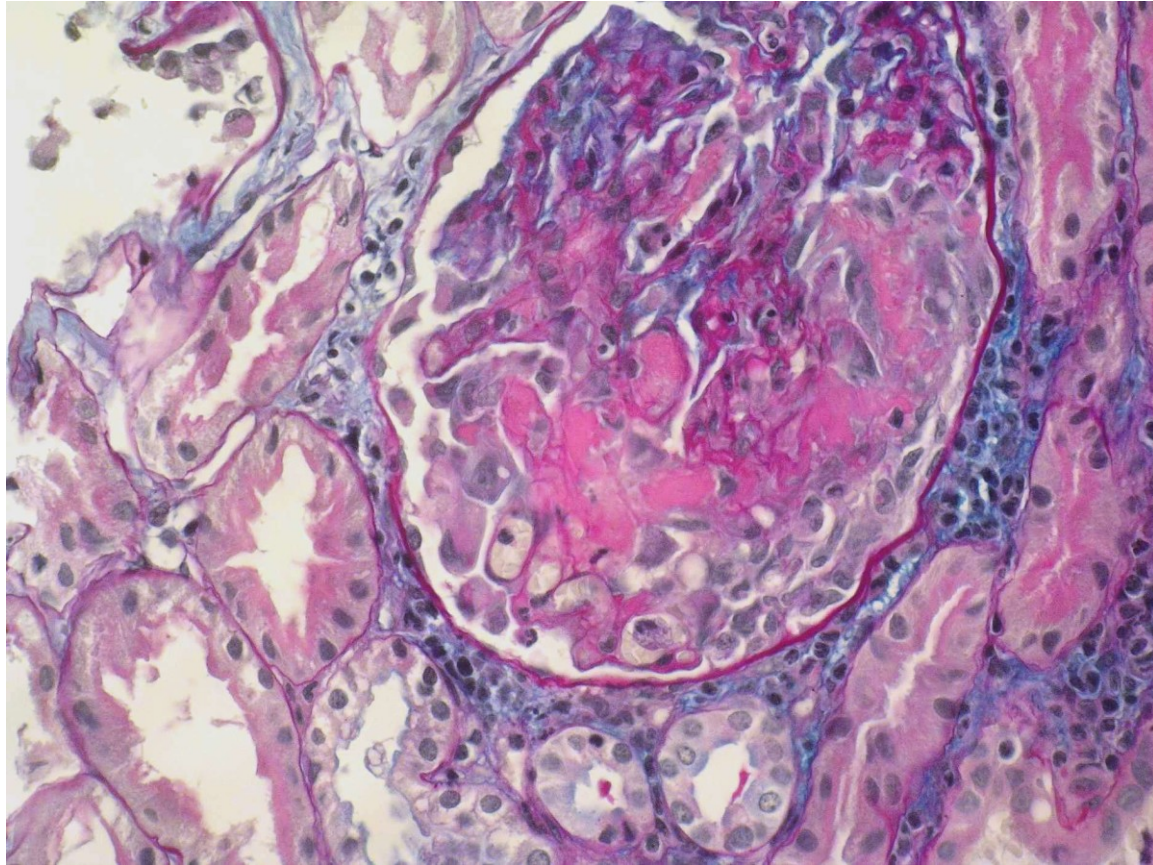
RPGN

Celulární srpky v oblasti Bowmanova prostoru

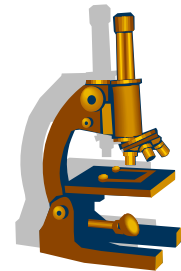

RPGN

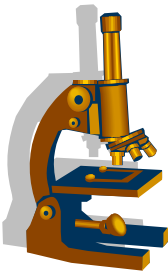
Fibrinoidní nekróza glomerulárních kapilár

Onemocnění ledvin v rámci systémových chorob

- **Lupusová nefritida**

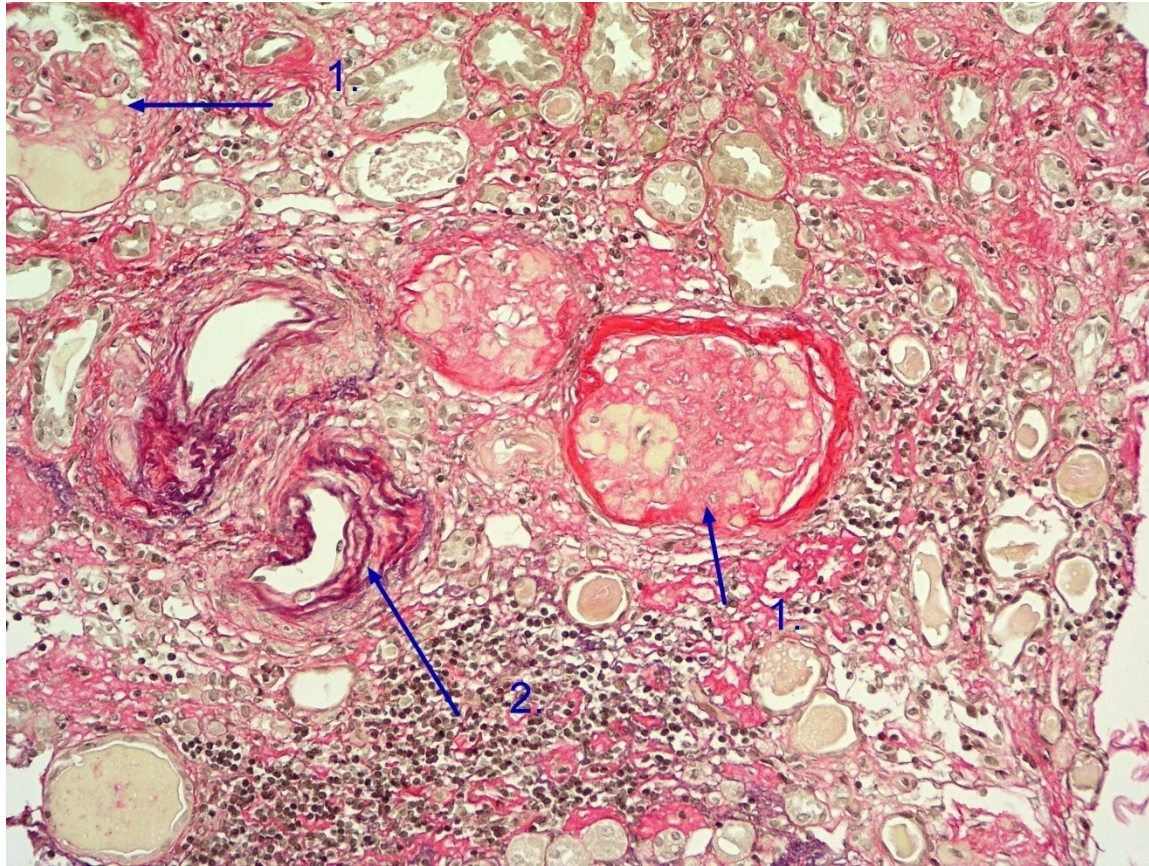
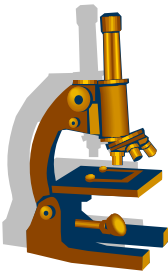
- **SLE - multisystémové autoimunitní onemocnění**, pravidelně postižení ledvin
- V některých případech může být onemocnění ledvin první manifestace SLE
- jsou definovaná morfologická kritéria, podle kterých se onemocnění řadí do třídy I.-VI
- **nejzávažnější třída III a IV**, s významným poklesem renální funkce
- **často (především u mladých pacientů) existuje diskrepance mezi malým močovým nálezem a těžkým morfologickým postižením.**

Chronická glomerulonefritida

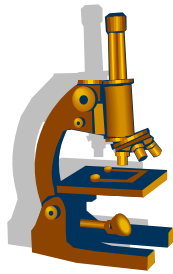
- Chronická glomerulonefritida - označuje **terminální fázi různých glomerulárních onemocnění**
- morfologie terminálního onemocnění ledvin u různých onemocnění splývá do stejného obrazu
- **většina glomerulů je zaniklých**
- nezaniklé glomeruly jsou s objemnými sklerotizacemi
- zániku glomerulů odpovídá **fibróza intersticia a tubulární atrofie**
- **významné vaskulární změny**, které odpovídají změnám při hypertenzi

Chronická glomerulonefritida

1. Zaniklé glomeruly
2. Vaskulární změny

Onemocnění tubulů a intersticia

- hlavní kategorie:

- ATN

- infekce

- postižení při obstrukci

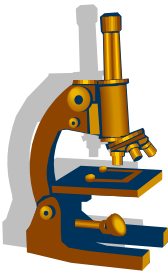
postrenálně při hyperplázii prostaty

intrarenální při myelomu

- TIN jako součást autoimunitních onemocnění (Sjögrenův sy, IgG4 choroba, sarkoidóza)

- při metabolických poruchách (nefrokalcinóza, urátová nefropatie)

- toxické a léky indukované TIN (olovo, rostliny, léky)

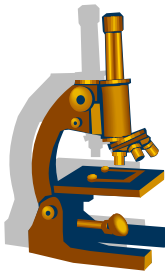
Onemocnění tubulů a intersticia

Akutní tubulární nekróza

U stavů spojených s abdominální ischemií

- etiopatogeneze:

Buňky proximálních tubulů jsou citlivé na nedostatek kyslíku → buňky přestanou být schopné resorbovat a transportovat všechny složky z ultrafiltrátu do peritubulárních kapilár → **zvýšení salinity ultrafiltrátu**. Současně se z nedostatku energie změní lokalizace adhezivních molekul a membránových integrinů: oploštění epitelu, uvolnění bb. a odplavení do lumen

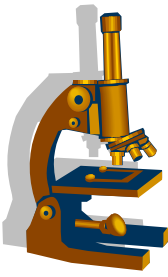

Tamman-Horsfallův protein v distální části nefronu při styku se salinickým ultrafiltrátem se mění v gel a s **buněčným detritem** vytvoří **válce (= intrarenální obstrukce)**.

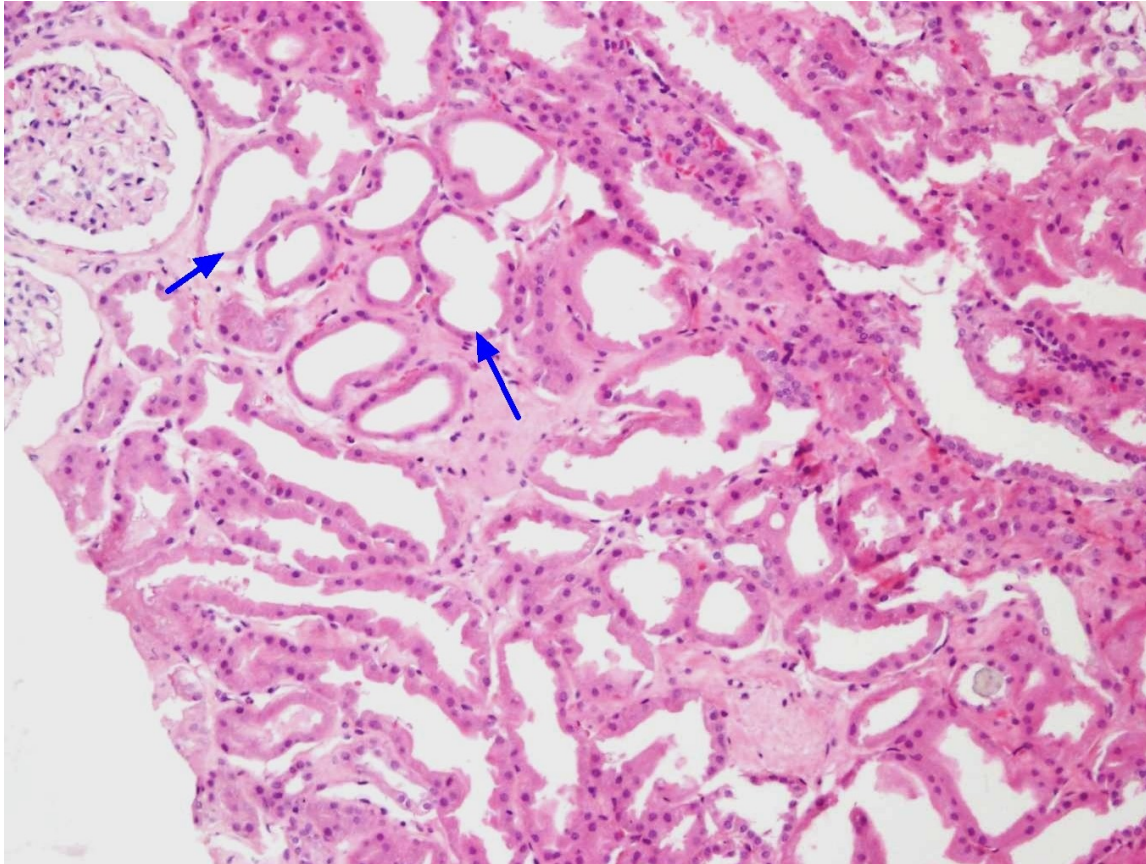
Glomeruly pokračují ve filtraci, **moč neodtéká – stoupá tlak v kanálcích**, zpětně dosáhne do močového prostoru, **zpětnou vazbou se zastaví filtrace – akutní selhání ledvin**

- makro: ledviny zduřelé, nápadně bledá kůra
- mikro: různý stupeň poškození tubulárních buněk, nejtěžší stupeň je nekróza, edém intersticia.

ATN se manifestuje akutním renálním selháním s nutností hemodialýzy

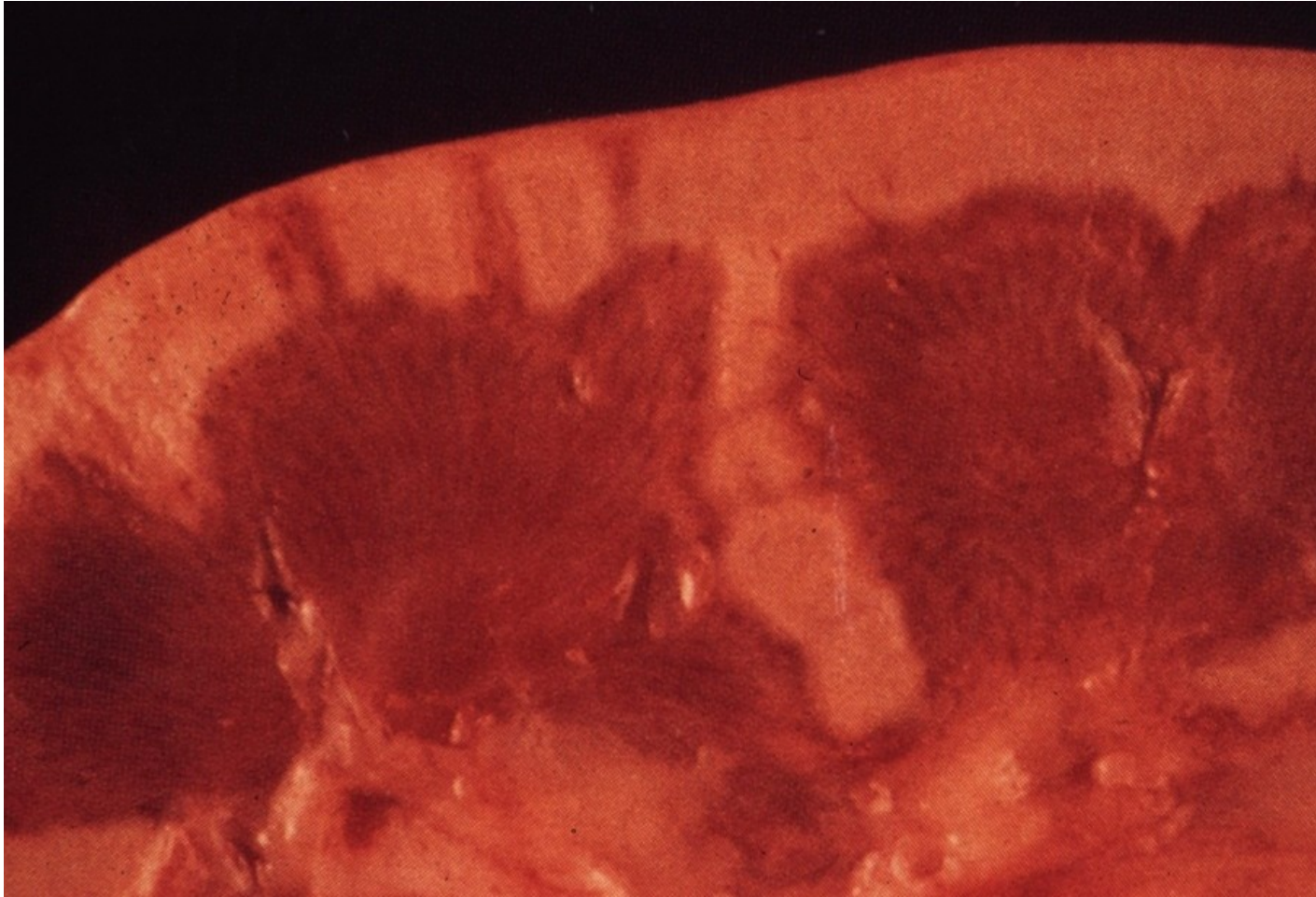
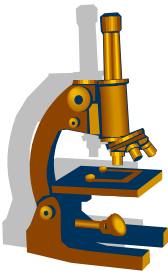

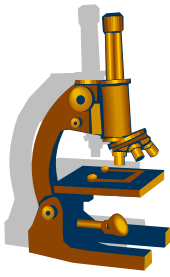
Akutní tubulární nekróza

Dilatace tubulů, simplifikace epitelu

Akutní tubulární nekróza

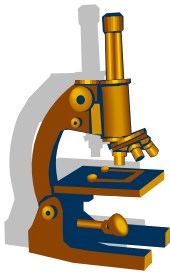
Onemocnění tubulů a intersticia

- **Akutní tubulointesticiální nefritida**

- etiologie: **infekční bakteriální** (akutní pyelonefritida)
- **toxické polékové** (po ATB)
- **metabolické** (onemocnění s tvorbou krystalů)
- **virové** (hantaviry)

- mikro: zánětlivá celulizace v intersticiu a různým stupněm poškození tubulárního epitelu

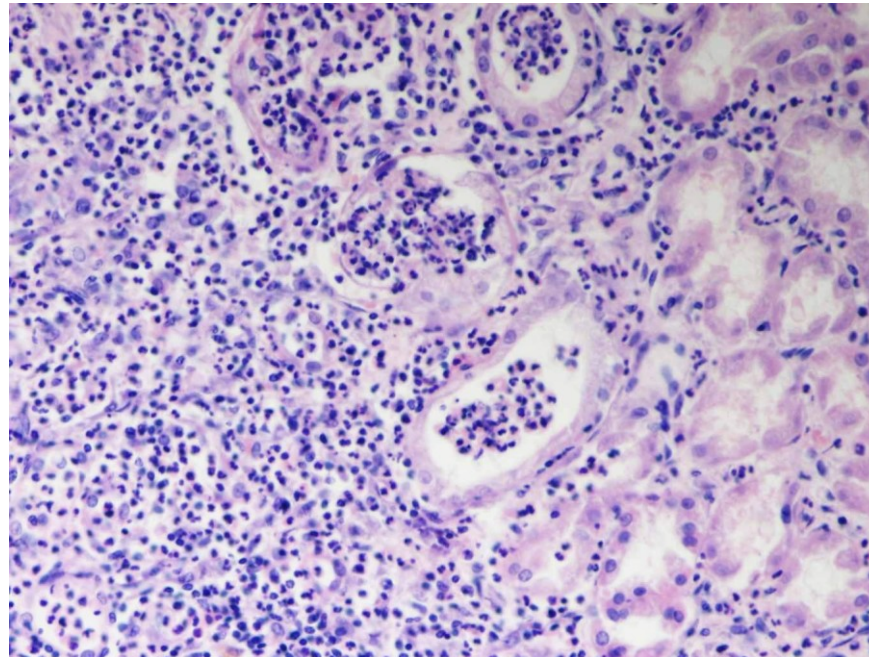
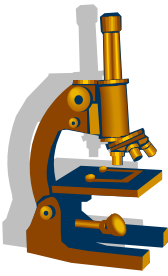
Onemocnění tubulů a intersticia

• Akutní pyelonefritida

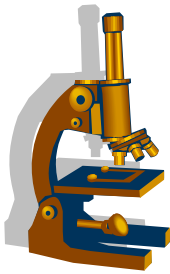
- akutní zánět ledviny a pánvičky- nejčastěji vzniká **ascendentní cestou** - bakteriální infekce - např. *E. coli*
- **hematogenní cesta** - při septikémii
- **horečnaté onemocnění, bolesti v bedrech, dysurie a nucení na moč, v moči četné leukocyty – pyurie**

- makro : postižená ledvina **je zduřelá**, žlutavé abscesy pod pouzdem. pánvička edematózní, červená, někdy pokrytá hnisem, **hnisavý zánět** se může šířit z ledviny do okolí - **paranefritický absces**
- mikro: tubuly vyplněny neutrofily

Akutní pyelonefritis

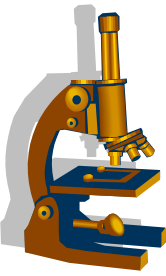

Onemocnění tubulů a intersticia

- **Chronická pyelonefritida**
  - **častá příčina renálního selhání**
  - začátek onemocnění je někdy nenápadný a projeví se až hypertenzí, navazuje na několik atak akutní pyelonefritidy.
  - makro : ledviny jsou nepravidelně **svraštělé, ploché vtažené jizvy**, často se kombinuje s urolitiázou, parenchym ledviny progresivně atrofuje - „**end-stage kidney**“
  - mikro: fibróza intersticia, atrofie tubulů, hyalinizace glomerulů, dilatace kanálků s válci – **vzhled koloidu ve ŠŽ**

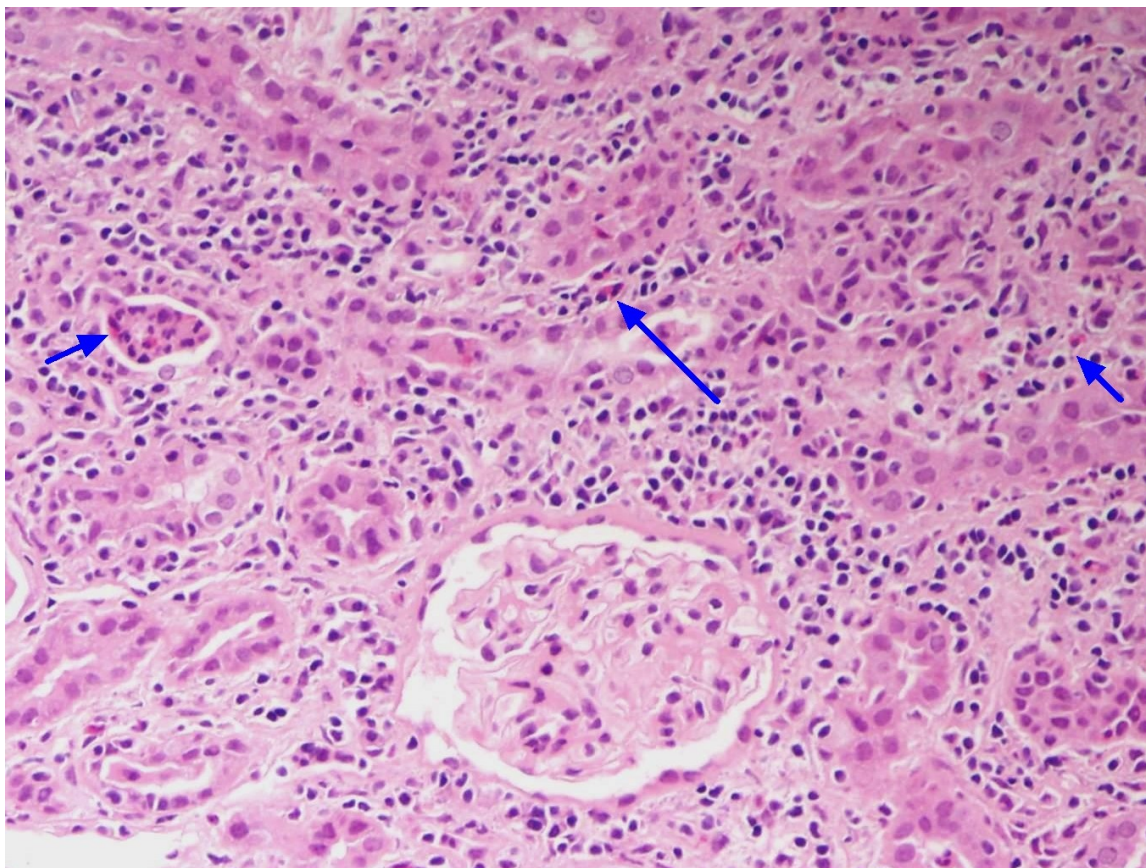
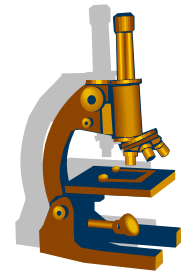

Onemocnění tubulů a intersticia

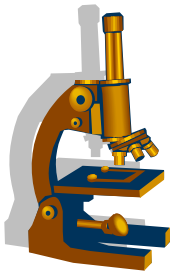

- **TIN indukovaná léky**
  - **Antibiotiky a NSAID**
    - mikro: edém intersticia, smíšený zánětlivý infiltrát intersticia s podílem eosinofilů

TIN

Zastoupení eosinofilů v zánětlivém infiltrátu

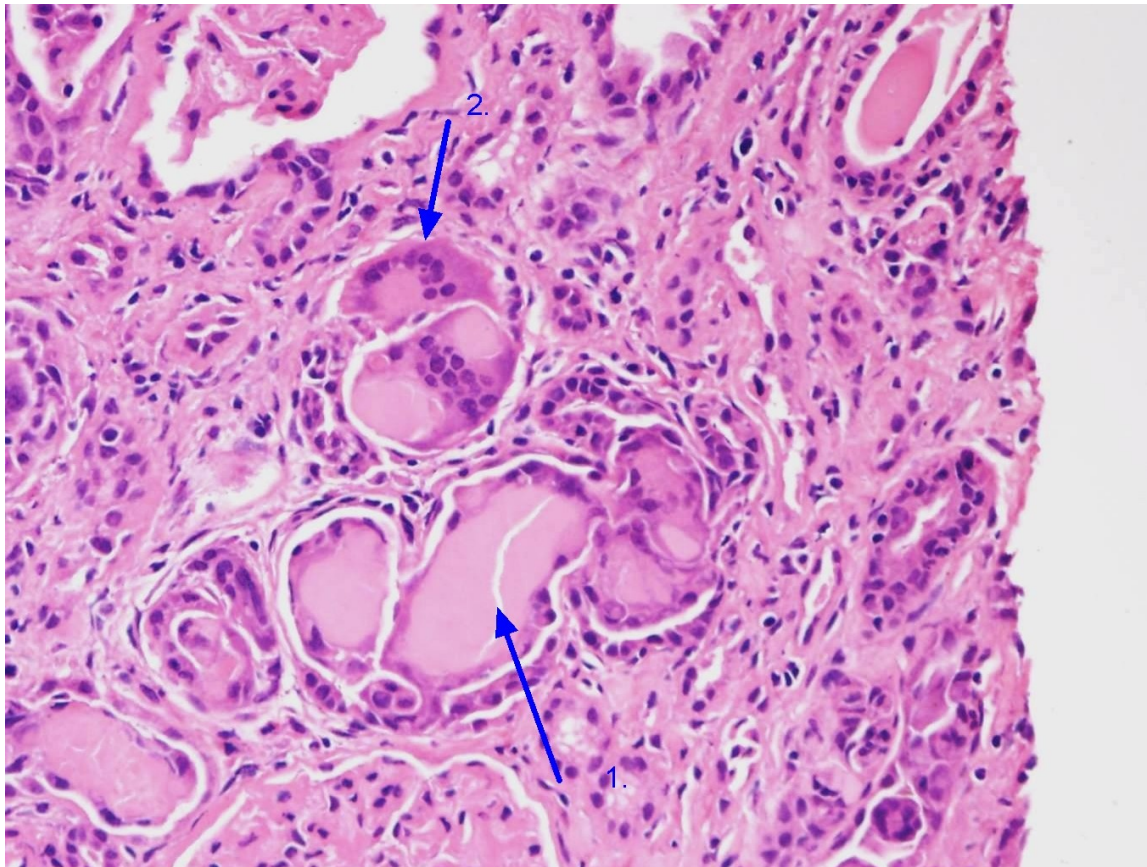
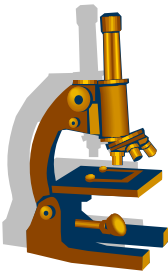

Onemocnění tubulů a intersticia

- **Myelomová nefróza**

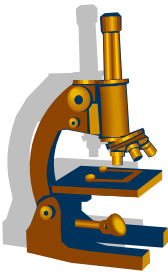
- poškození ledviny při myelomu
- průchod lehkých řetězců (**BJ bílkovina**) do moče s následným vysrážením do válců
- tvorba četných válců, které způsobí **nefrohydrózu** tj. blokáda odtoku moče uvnitř renálního parenchymu
- **poškození výstelky kanálků,**
- přítomnost **obrovských mnohojaderných bb.**

Myelomová nefróza

1. Bílkovinné válce

2. Obrovské mnohojaderné buňky

Nádory ledvin

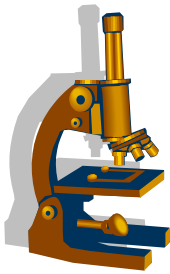

- Benigní x maligní
- **Benigní**

- **adenom kůry**

- mikro: papilární stavby
- makro: okrové barvy, vel. do 15mm
- náhodný nález

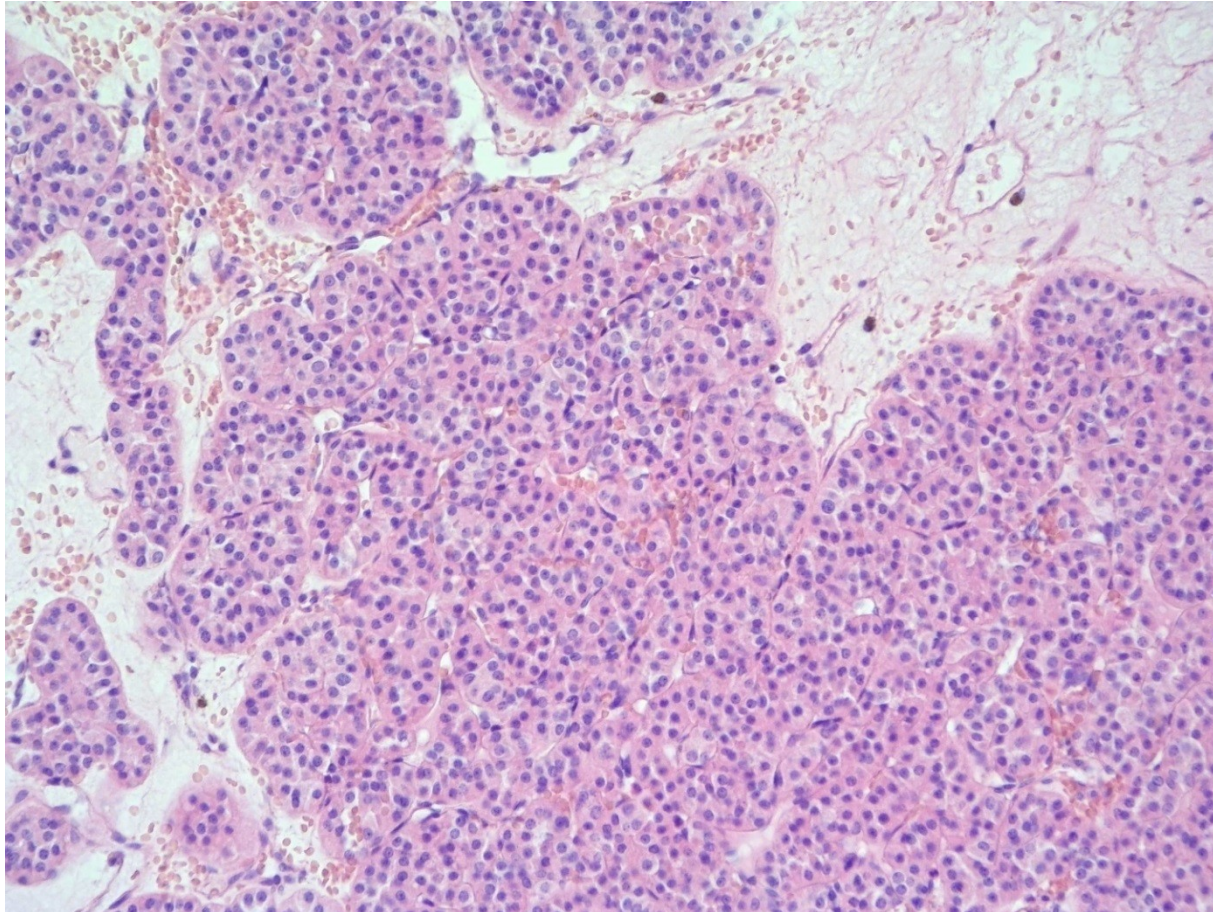
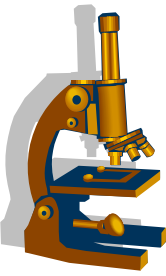
Nádory ledvin

- **Renální onkocytom**

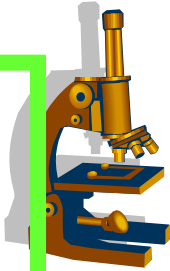
- až 10% renálních tumorů
- klinické příznaky: bolest v zádech, dysurie, hematurie
- makro: ohraničený tumor **mahagonové** barvy, **centrálně jizva**
- mikro: onkocytární buňky – buňky eosinofilní – cytoplasma je vyplněna mitochondriemi

Renální onkocytom

Nádory ledvin

Maligní

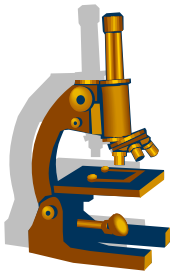
Karcinom ledviny

Častější **u mužů**, střední a vyšší věk, **ČR nejvyšší výskyt z vyspělých zemí (pesticidy řepky!!!!)**

RF: **kouření**, obezita, **získaná polycystóza** ledvin u dialyzovaných pacientů

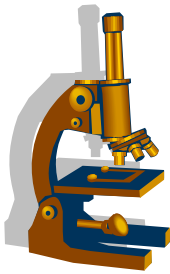
Většinou sporadické tumory, 3% součástí hereditárních syndromů

Většina renálních karcinomů s vysokou pravděpodobností **vychází z buněk renálních tubulů**

Nádory ledvin

- **Karcinom ledviny z jasných buněk**
- 70-80% všech renálních karcinomů
  - makro : většinou solitární, dobře ohraničený nádor, **okrově žluté barvy s ložisky hemoragií, nekróz**
  - nádor má **tendenci vrůstat do pánvičky - hematurie, do renální žíly a dolní duté žíly**
  - prorůstá do tukového pouzdra ledviny, zde se může šířit expanzivně nebo infiltrativně

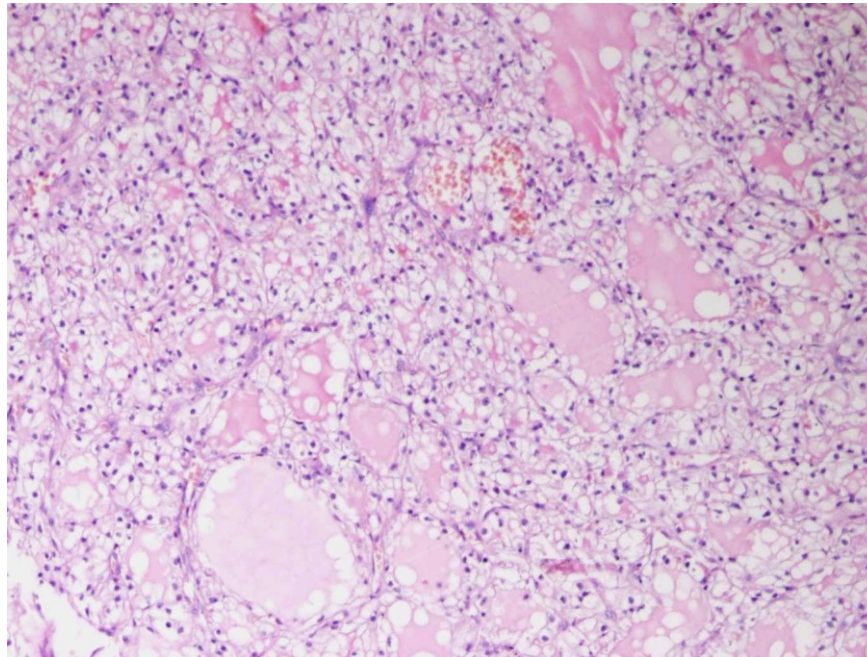
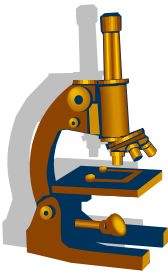
Karcinom ledviny z jasných buněk

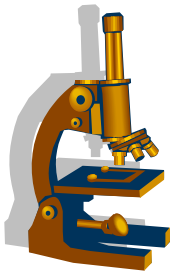
- Metastazuje především krevní cestou (plíce, kosti, mozek)
  - mikro : sestává z objemných buněk s vodojasnou cytoplasmou (obsahuje glykogen a lipidy)
  - grade tumoru se stanovuje podle nejhůře diferencované komponenty
  - prognóza : záleží na velikosti nádoru v době dg.
  - nádory <3 cm v průměru bývají prognosticky příznivější

Karcinom ledviny z jasných buněk

Papilární renální karcinom

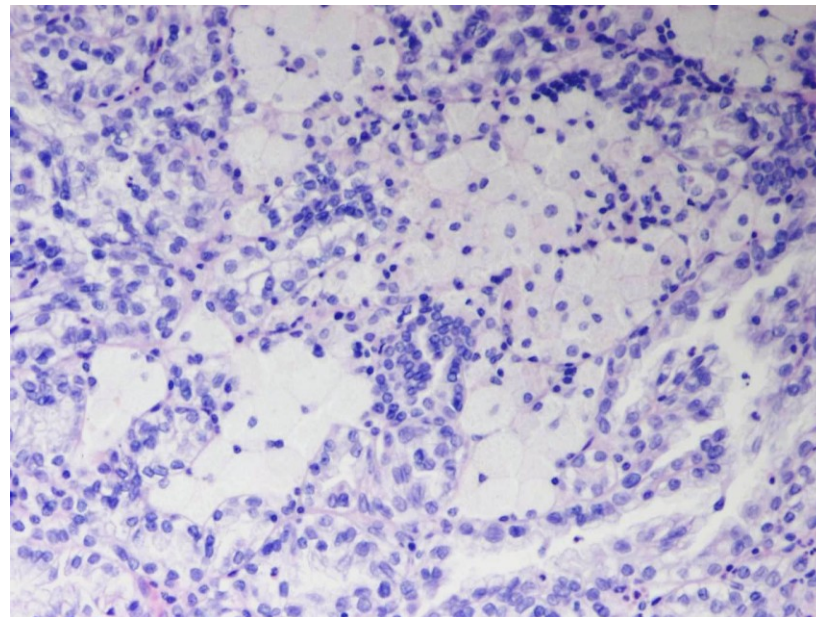
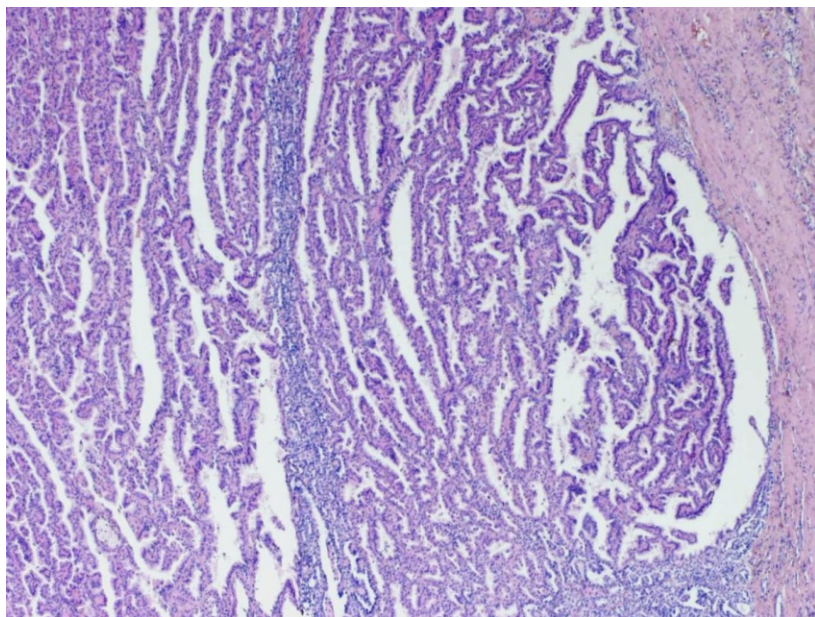
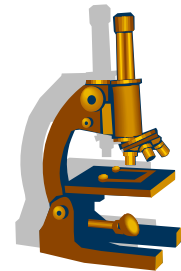

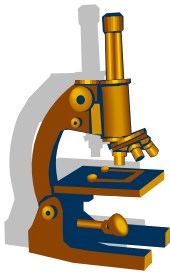
- **Papilární renální karcinom**

- 2. nejčastější karcinom ledviny, vyskytuje se i v mladších věkových kategoriích
- makro: dobře ohraničený, s regresivními změnami, často multifokální a oboustranné
- mikro: maligní epiteliální buňky formované do papil, s pěníými makrofágy ve stromatu

Papilární renální karcinom

Chromofobní renální karcinom

- **Chromofobní renální karcinom**

6% renálních karcinomů.

Většina chromofobních karcinomů nemá žádné klinické příznaky a je **objevena náhodně**

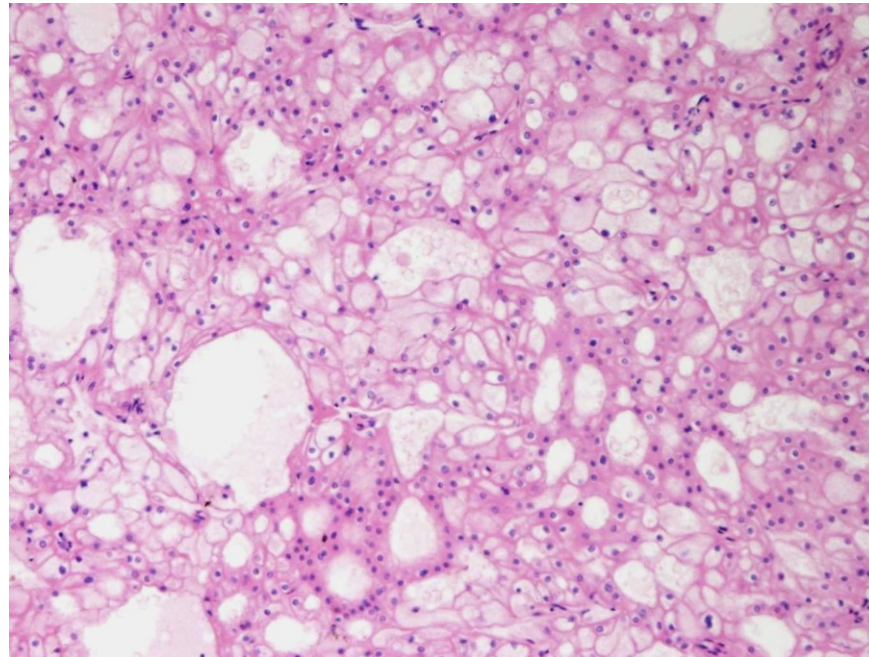
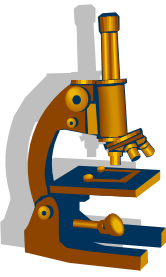
Typicky se chovají indolentně a **prognóza většinou příznivá**, nepoužívá se žádný gradingový systém

Vzácně metastazují a to většinou do jater

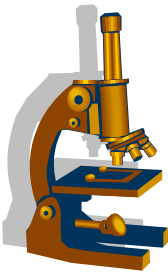
- makro: dobře ohraničený, hnědavé barvy
- mikro: buňky s jemně eosinofilní granulární cytoplasmou, dobře zřetelnými buněčnými membránami, **rozinkovitý typ jadra**

Chromofobní renální karcinom

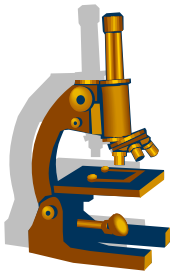

Nefroblastom

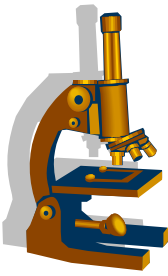
- **Nefroblastom (Wilmsův tumor)**

- **3. nejčastější maligní tumor dětského věku**
- diagnostikováno mezi 3.- 4. rokem
- sporadický výskyt i součást některých syndromů
  - makro: objemný, dobře ohraničený tumor šedavé barvy, s regresivními změnami

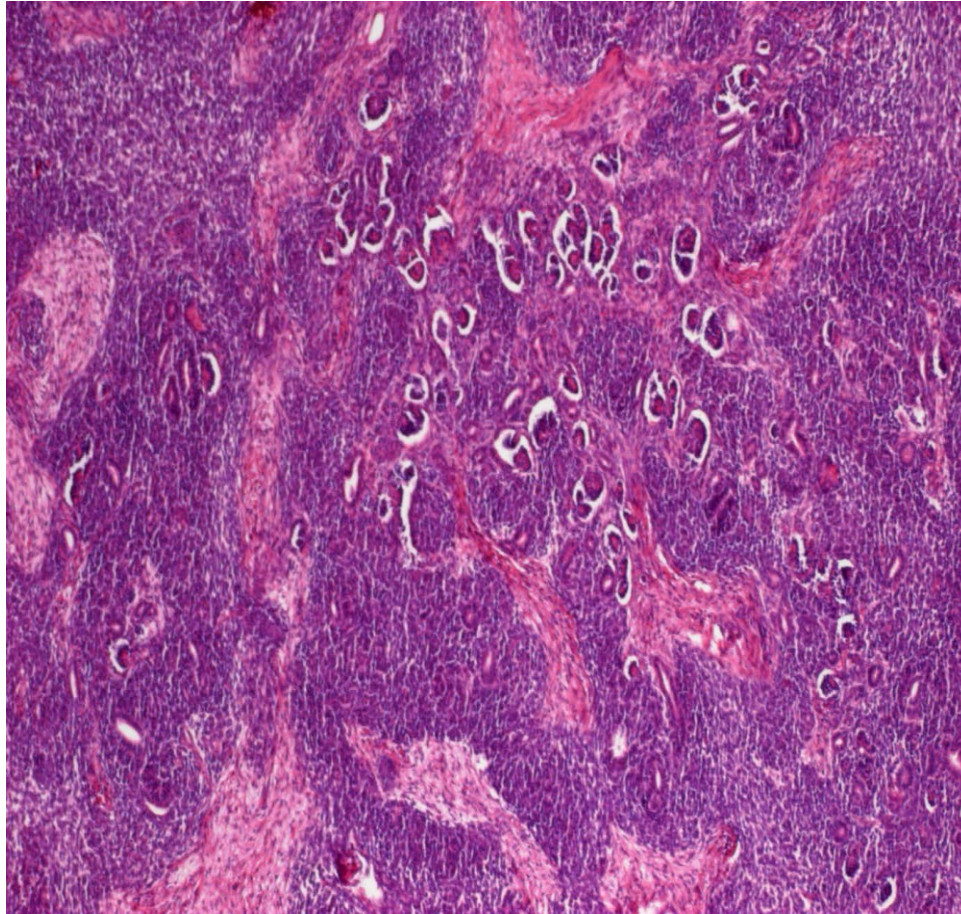
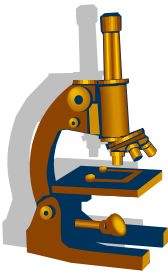
- mikro: struktury připomínající **různá stadia nefrogeneze**
- **trifázická** kombinace **blastémových, stromálních a epitelových buněk** v různém poměru
- silně buněčné úseky připomínající embryonální mesenchym oddělené pruhy vaziva embryonálního typu
- klinika: objemný tumor dobře palpovatelný, způsobující komplikace z tlaku na okolní orgány, hematurie
- **prognóza: velmi dobrá**, reaguje na CHT

Wilmsův tumor (nefroblastom)

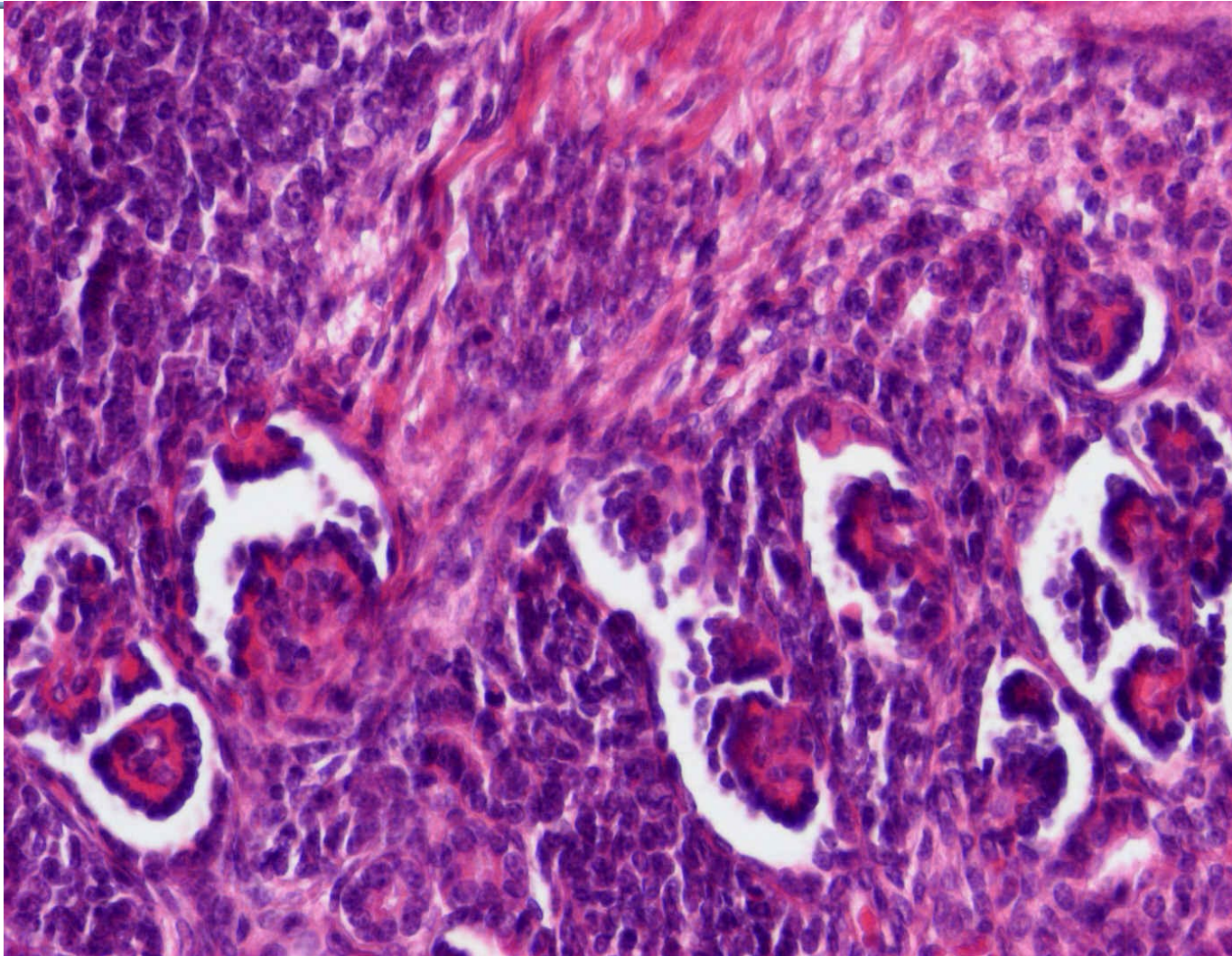
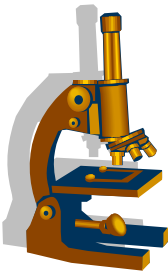

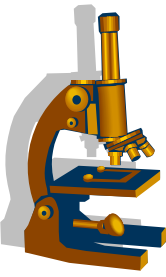
Wilmsův tumor (nefroblastom)

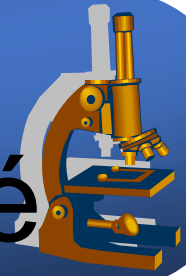
Wilmsův tumor (nefroblastom)

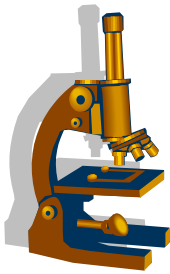

Vývodné cesty močové

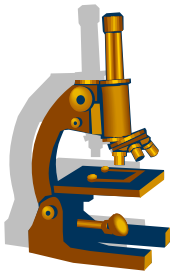
Vývodné cesty močové

- kalichy
- pánvičky
- uretery
- močový měchýř
- uretra

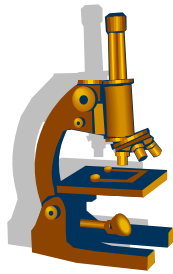
Hydronefróza

• Hydronefróza

- patologické rozšíření pánvičky a kalichů ledvinných
  - příčiny:
    - zaklíněný konkrement
    - nádory
    - komprese zevně (gravidita, hyperplázie prostaty)
- hydronefróza většinou unilaterální
- pokud je příčina obstrukce v m.m nebo v uretře bývá bilaterální
- následek hydronefrózy = atrofie renálního parenchymu

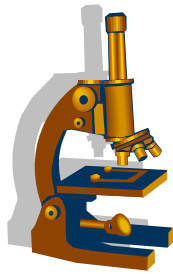

Nádory vývodných cest močových

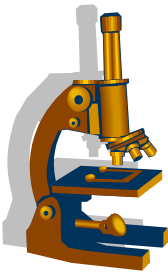
• Nádory vycházející z urotelu

- karcinomy močového měchýře 7. nejčastější malignita celosvětově, ve vyspělých zemích 4. nejčastější
- obvykle v 6. -7. dekádě, mohou být přítomny i u mladých dospělých
- **častěji muži**

- hlavní RF je **kouření** - přítomnost aromatických aminů metabolizovaných v těle a přímo působících na DNA urotelu
- Expozice aromatickým aminům **v barvivech**
- Malé procento **geneticky podmíněných karcinomů**

Nádory vycházející z urotelu

- 2 základní genetické podklady uroteliálních lézí
- **papilární cesta**
- **non papilární cesta** - cesta **uroteliální dysplázie** ----in situ karcinom --
-přechod v agresivní invazivní tumoru (nestabilní gen *TP53*)

- Základní dělení tumoru:
  - **Ploché léze**
  - **Neinvazivní papilární léze**
  - **Invazivní uroteliální karcinomy**

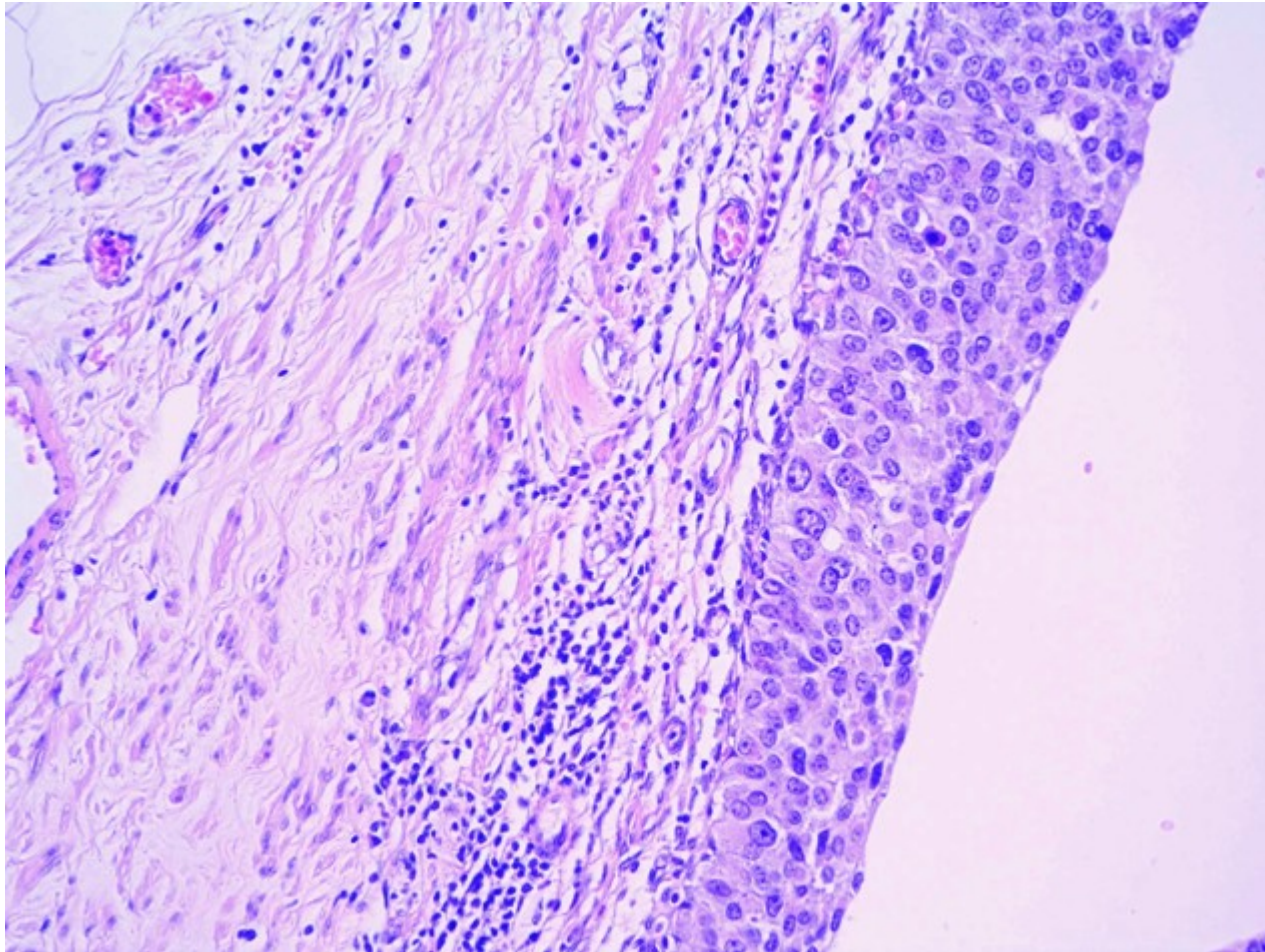
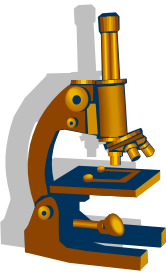

Ploché léze urotelu

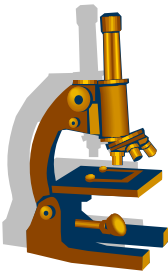
- Mikro: rozšíření bazální vrstvy urotelu, **ztráta polaritu buněk**, četné mitózy v horních vrstvách urotelu, zvýšení N/C poměru, zhrubění chromatinu
- **LG IUN x HG IUN (CIS)**
- urotelální in situ karcinom má rychlou progresi s rozvojem invazivní komponenty – podmíněno genetický podkladem
- recidiva in situ léze – indikace radikální cystektomie

Uroteliální ca in situ

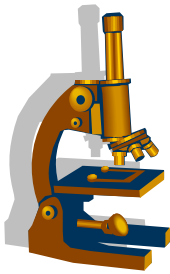

Papilární neoplázie urotelu

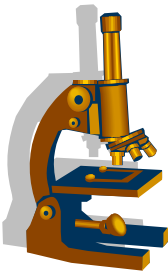
- **Uroteliální papilom**
  - solitární papilární léze krytá cytologicky i architektonicky normálním urotelem
  - většinou u mladých pacientů

Papilární neoplázie urotelu

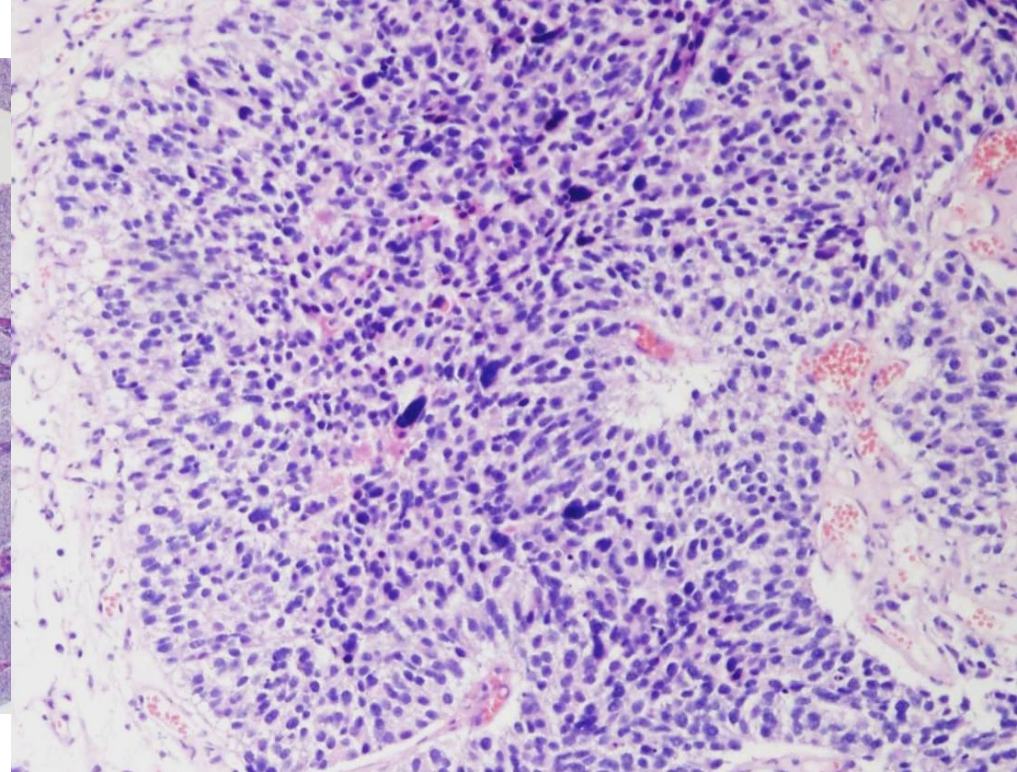
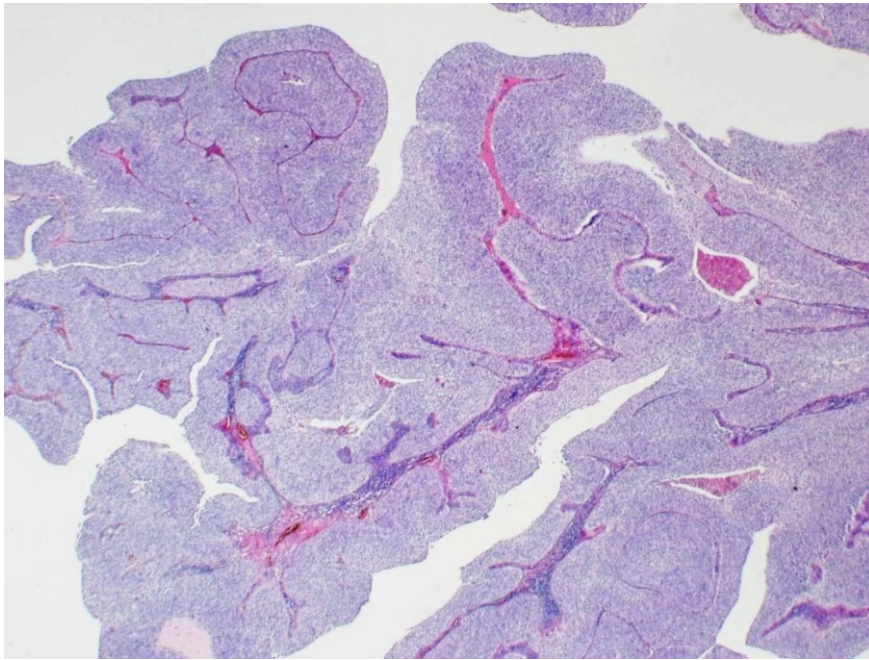
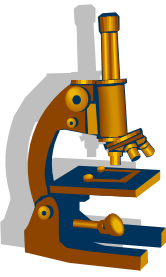
- **Papilární uroteliální neoplázie s nízkým maligním potenciálem (PUNLMP)**
  - recidivující tumor
  - papily kryté hyperplastickým urotelem s dobře zachovanou stratifikací, s minimální cytonukleární atypií, mitózy pouze sporadicky

Neinvazivní papilární uroteliální karcinom

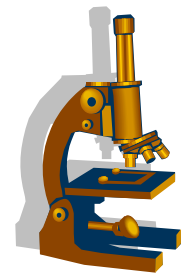
- neinvazivní papilární uroteliální karcinom
  - **low grade**
  - **high grade**
- Papilární neoplázie bez známek invaze do suburoteliální pojivové tkáně
  - LG** = narušená papilární architektonika, **mírné cytonukleární atypie**, **mitózy v bazální vrstvě**
  - HG** = fúzující papily, solidní okrsky; **ztráta polarity buněk**; střední až **vysoký stupeň anizocytózy a anizokaryózy**; atypické **mitózy ve vyšších vrstvách nádorového epitelu**

LG neinvazivní papilární uroteliální CA a HG invazivní uroteliální CA

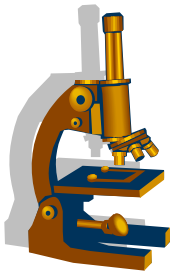

Karcinom močového měchýře

Invazivní (infiltrující) uroteliální karcinom

- **Invazivní (infiltrující) uroteliální karcinom**

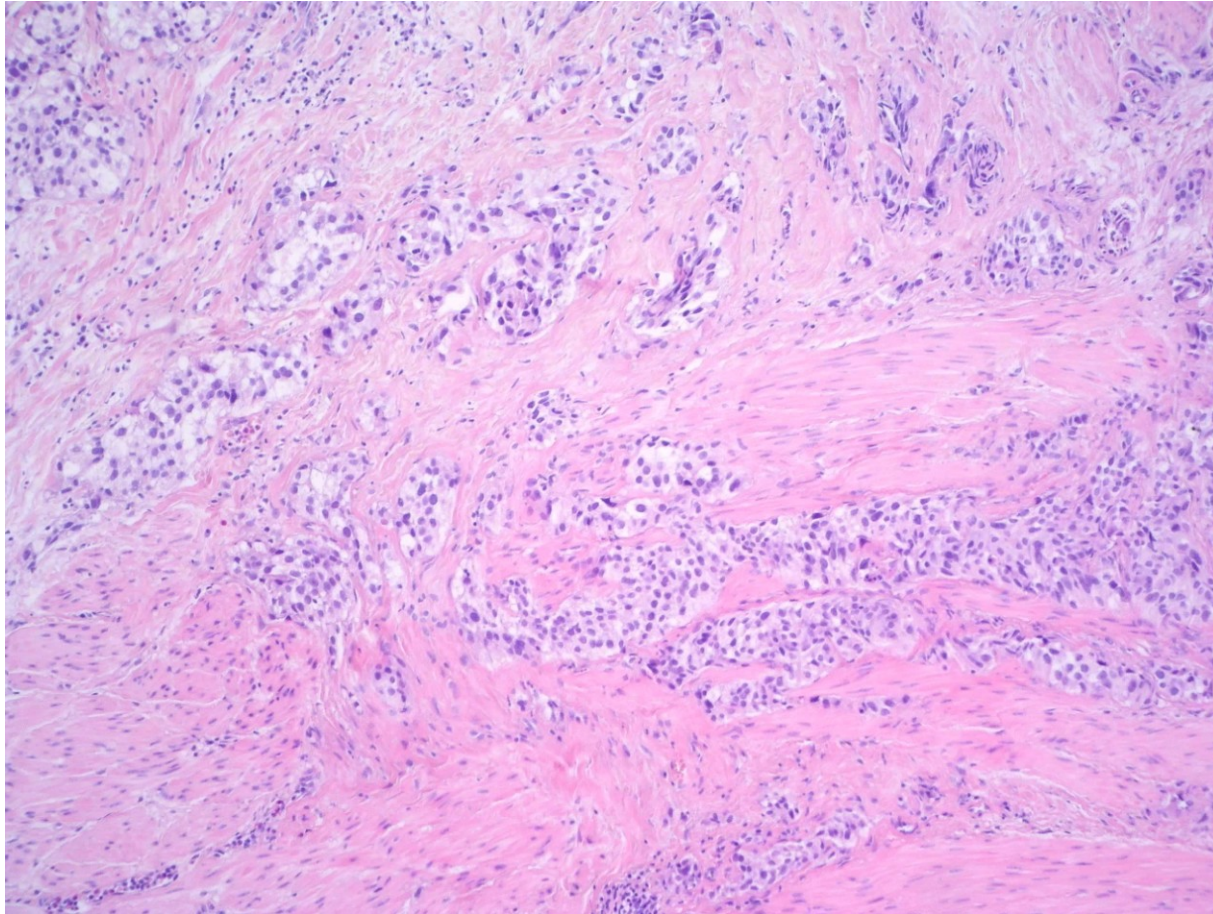
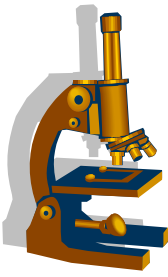
- invaze do suburoteliálního pojiva nebo hlouběji
- může vycházet z *in situ* karcinomu nebo z papilárního tumoru

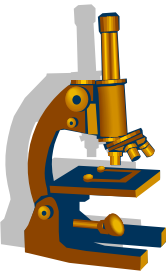
klinické příznaky:

- **základním klinickým příznakem všech karcinomů močového měchýře je hematurie**

Invazivní uroteliální karcinom

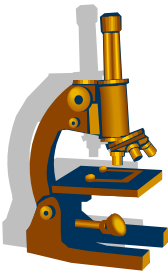

Méně časté karcinomy močových cest

Primární spinocelulární karcinom

Primární adenokarcinom

Děkuji a pozornost

